

DE STER

91STE JAARGANG

NUMMER 10

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

OKTOBER 1991

DE STER

OKTOBER 1991

Op de omslag:

Elena Stolyar (26), een recente bekeerlinge uit Leningrad, merkt dat het evangelie haar leven hervormt met 'nieuwe waarden, nieuwe vrienden en nieuwe hoop'. Zie: 'Het evangelie in de Sovjetunie', blz. 10. Fotograaf: Giles H. Florence jr.

ARTIKELEN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM

WELKE WEG GAAT U VOLGEN? PRESIDENT THOMAS S. MONSON 2

IETS OM VOOR TE LEVEN GARY G. FELT 8

HET EVANGELIE IN DE SOVJETUNIE GILES H. FLORENCE JR. 10

WAAR IS DE KERK? OUDERLING JAMES E. FAUST 26

EEN NIEUW LEVEN VOOR ZUSTER ELLIOTT

JAY R. LYMAN 32

HET LAND VAN JEZUS, DEEL II 34

YUKIO EN JUNKO FUJITAKE

EEN UNIEKE BENADERING AAN DE DEUR JIM MATSUMORI 48

VOOR DE JONGEREN

'ALS DIT NU EENS WAAR IS' DEREK PREECE 22

IEMAND OM TEGENOP TE KIJKEN JANET THOMAS 42

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN 1

LEIDRAAD VOOR HET GEZIN

KINDEREN LEREN OVER DIENSTBETOON 18

HUISBEZOEKBOODSCHAP

HET GEZIN: EEN PLEK VOOR GEESTELIJKE GROEI 25

DE KINDERSTER

VERHALEN UIT HET BOEK VAN MORMON

ALMA ONDERWIJST EN DOOPT 2

MEER DAN ZOMAAR EEN WOORD

LESLIE ETHINGTON 4

PARTICIPATIEPERIODE

WANNEER IK NAAR DE KERK GA LAUREL ROHLFING 8

OP VERKENNING

'WAT BEN IK?' MELISSA BLANCHARD 10

EEN BEZOEK AAN TEMPLE SQUARE 12

VRIENDEN IN DE KERK

MAGDALENA NILSSON UIT HAVINGE (ZWEDEN)

LAWRENCE CUMMINS 14

INGEZONDEN BRIEVEN

ZEGEN KATHY, ALSTUBLIEFT

Dit is de eerste keer dat ik u schrijf, hoewel ik regelmatig de *Seito no Michi* (het Japanse tijdschrift) lees.

Ik ben onder de indruk van het artikel 'Zegen Kathy, alstublieft' van Trina Hazlewood in het tijdschrift van september 1990. Als jonge vrouw voelde Trina zich verbitterd omdat zij door leeftijdgenoten in de kerk was afgewezen. Door te bidden voor haar kwellers leerde zij na verloop van tijd van hen te houden.

Dat zo'n kwellerij op school of op het werk plaatsvindt, is misschien begrijpelijk, maar wanneer het in de kerk gebeurt, is het ronduit tragisch. Het heeft weinig zin onze vergaderingen in de kerk bij te wonen en de Schriften te bestuderen als we de evangeliebeginselen niet naleven. Diegenen onder ons die zo gelukkig zijn om een getuigenis van het evangelie te hebben en actief te zijn in de kerk, behoren de helpende hand toe te reiken aan hen die zwak of gekrenkt zijn.

Wij behoren te handelen zoals de Heiland zo handelen.

Ik was blij te lezen dat Trina leerde hoe belangrijk het is te vergeven als je slecht behandeld werd. Ik heb als tiener ook zo iets meegemaakt, maar het is mij nooit gelukt hen die mij zo gekwetst hebben te vergeven. Het feit dat ik anderen niet vergeven kon, heeft een bepaald stempel op mijn leven gezet. Ik heb echter groot respect voor Trina en ik zou haar voorbeeld willen volgen.

*Manami Omura
Wijk Kakogawa
King Kobe Japan*

GODDELIJKE SCHAKEL

Ik ben tot de kerk bekeerd. Mijn bekering begon in een bakkerszaak waar mijn aandacht werd getrokken door een jongeman die kennelijk afstak bij anderen om hem heen. Ik was benieuwd te weten waardoor hij zo anders was en vroeg hem wat zijn godsdienst was. Terwijl hij mijn vraag beantwoordde,

voegde zijn zendingscollega zich bij ons. Toen ik vroeg hoe ik meer te weten kon komen van hun kerk, maakten zij een afspraak om bij mij thuis te komen praten.

Op de dag van hun bezoek was ik mij bewust van de kalme en rust die de twee jongemannen, ouderling Eric Dorr Hansen en ouderling Paulo Alves da Silva, uitstraalden. Door de influistering van de Heilige Geest voelde ik dat hun boodschap de geïnspireerde waarheid was en ik nam haar aan.

De Heilige Geest heeft mij onlangs geholpen bij de ondersteuning van een zuster die een moeilijke fase in haar leven doormaakte. Ik vertelde haar over de toespraak die zuster Elaine L. Jack, de algemene president van de zustershulpvereniging, in september 1990 gehouden had in de algemene zustersvergadering (zie "Daarom worden deze dingen ons (...) duidelijk geopenbaard", *De Ster*, januari 1991). In die toespraak wees zuster Jack op het voorval van de Heiland die de vrouw bij de bron het water

aanbood van 'het eeuwige leven' (zie Johannes 4:14).

Ik ben zo dankbaar voor de Heilige Geest. Die goddelijke schakel met de godheid heeft mij niet alleen persoonlijk geholpen, maar heeft het mij ook mogelijk gemaakt om iemand die in nood verkeerde moed en troost te geven.

*Acir Raposo de Faria
Wijk Bela Vista
Ring São Paulo Brazilië*

VAN DE REDACTIE

Wij waarderen onze trouwe lezers en nodigen u uit om ons u brieven, artikelen en verhalen te sturen, in welke taal dan ook. Vermeld alstublieft uw volledige naam, adres, wijk/gemeente, en ring/district. Wij hebben genoten van de reeds ontvangen brieven en artikelen en zien ernaar uit nog meer van onze lezers te horen.

Ons adres is: International Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, USA.

DE STER

Oktober 1991 91ste jaargang Nummer 10

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Eerste Presidium:

Ezra Taft Benson,
Gordon B. Hinckley,
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Howard W. Hunter, Boyd K. Packer,
Marvin J. Ashton, L. Tom Perry,
David B. Haight, James E. Faust,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard,
Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Adviseurs:

Rex D. Pinegar, Gene R. Cook,
John E. Groberg, Robert E. Wells

Redacteur: Rex D. Pinegar

Director of Church Magazines:

Thomas L. Peterson

Director van de afdeling leerplannen:

Ronald L. Knighton

International Magazines:

Zakelijk redacteur: Brian K. Kelly
Assistent: Marvin K. Gardner
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Assistent-redacteur De Kinderen: De Anne Walker
Art-director: Scott D. Van Kampen
Leidinggevend art-director: M. Masato Kawasaki
Vormgeving: Shiori Cook

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

J. P. van Oudheusden
Kerkelijk Vertaalbureau
Postbus 224
NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 0 (031) 3402-40260

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Industriestrasse 21, Postfach 1549, D-6382 Friedrichsdorf 1
Telefoon: 06172/71 03 34

© 1991 by Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoanisch, Spaans, Tongiaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitaïaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJslands.

Informatie voor abonnees in de V. S.:

DE STER (ISBN 1044-3401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price \$10.00 a year. \$1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Jaarabonnement:

Nederland: f32,00
België: Bfr. 590,00
USA/Canada: US \$ 10,00
Andere landen (per zeepost):
cheque in tegenwaarde van f32,00

Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij twee maanden voor vervaldatum schriftelijk is opgezegd. Opgave van een nieuw abonnement te richten aan de administratie; wacht met betalen tot u een acceptiegrito ontvangt.

Versijnt twaalf maal per jaar

Printed in Germany

PB MA 9110 DU

91990 120
Dutch

Welke weg gaat u volgen?

President Thomas S. Monson

Tweede raadgever in het Eerste Presidium

Onze Hemelse Vader heeft ons niet te water gelaten voor onze eeuwige vaart zonder ons de middelen te verschaffen waarmee we van Hem leiding kunnen ontvangen om ons te verzekeren van een veilige terugkeer aan het einde van de grote race van het leven. Ik heb het over het gebed.

Het zwarte asfalt slingert zich als een lint door de bergen van noord-Utah, de Valley of the Great Salt Lake in, en kronkelt dan zuidwaarts, zijn koers vervolgend. De naam: 'Interstate highway 15'. Deze supersnelweg stelt de produkten van fabrieken, handelsprodukten en massa's mensen in staat hun bestemming te bereiken.

Ik herinner me een keer, jaren geleden, dat ik, huiswaarts kerend, die weg zou nemen. Toen ik de oprit bereikte, zag ik drie lifters die elk een zelfvervaardigd bordje vasthielden waar de gewenste bestemming op stond. Op het ene stond 'Los Angeles, Californië' en op het tweede 'Boise, Idaho'. Het was echter het derde bordje dat niet alleen mijn aandacht trok, maar mij bovendien aan het denken zette over de boodschap die het inhield. Die lifter had geen 'Los Angeles' of 'Boise' op zijn kartonnen bordje geschreven, maar slechts één woord. Er stond gewoon: 'Overal'.

Dit was iemand die tevreden was met een lift in welke richting dan ook, die zijn bestemming overliet aan de chauffeur die zou stoppen om hem een gratis ritje aan te bieden. Wat een hoge prijs voor zo'n rit! Geen plan. Geen doel. De weg die 'overal' heenvoert, is een weg die eigenlijk nergens heenvoert, en de weg die nergens heenvoert, leidt tot opgeofferde dromen, verwaarloosde kansen en een onvervuld leven.

In tegenstelling tot die jonge lifter hebben u en ik de gave van God gekregen om zelf onze richting te kiezen. De apostel Paulus vergeleek het leven zelfs met een wedren of race naar een duidelijk aangegeven doel. De heiligen te Korinte gaf hij de volgende aansporing: 'Weet gij niet, dat zij, die in de renbaan lopen, allen wel lopen, doch dat slechts één de prijs kan ontvangen? Loopt dan zó, dat gij die behaalt!' (1 Korintiërs 9:24.) Laten wij in ons enthousiasme de wijze raad van de Prediker niet over het hoofd zien: 'Niet de snelsten [winnen] de wedloop, noch de sterksten de strijd' (zie Prediker 9:11). In feite gaat de prijs uiteindelijk naar degene die tot het einde toe volhardt.

Iedereen moet zich afvragen: Waar ga ik heen? Hoe wil ik daar komen? En wat is mijn goddelijke bestemming?

Hoe kunnen we ons van een veilige reis verzekeren? Vergeet niet de Schriften te gebruiken, die geschreven zijn door zeelui die met succes de zeeën hebben bevaren die wij ook moeten oversteken.

Misschien kan ik u bij het formuleren van een antwoord op deze belangrijke, door allen gestelde vragen helpen door te vertellen over een ervaring die ik had. Wanneer ik aan wedrennen denk, aan de race van het leven, dan denk ik aan een andere race uit mijn jeugd. Toen ik ongeveer tien was, maakten mijn vriendjes en ik weleens met ons zakmes kleine speelgoedbootjes van zacht wilgehout. We gaven die bootjes een driehoekig katoenen zeil en lieten ze te water voor een race op het relatief woelige water van de Provo River. We renden dan langs de kant mee en keken hoe de kleine bootjes soms ruw heen en weer geslingerd werden door de sterke stroming en soms rustig verder voeren in dieper water.

Tijdens zo'n race merkten we dat één bootje de rest naar de afgesproken finish leidde. Maar plotseling voerde de stroom het te dicht bij een grote draaikolk. Het bootje helde over en kapseisde. Het draaide steeds maar rond zonder in staat te zijn terug te keren naar de doorgaande stroming. Uiteindelijk kwam het aan het eind van de kolk tot rust tussen drijfhout en andere rommel, vastgehouden door de vingerachtige tentakels van het grijpende groene mos.

De speelgoedbootjes uit mijn jeugd hadden geen kiel om ze stabiel te maken, geen roer om ze richting te geven, en geen aandrijving. Net als de lifter hadden ze als bestemming 'overall', maar dat leidde ze onvermijdelijk stroomafwaarts.

Wij hebben goddelijke eigenschappen gekregen om ons naar onze bestemming te leiden. We zijn niet in dit leven gekomen om ons mee te laten voeren door de stromingen ervan, maar met het vermogen om te denken, te redeneren en te presteren. We hebben ons hemels thuis verlaten en zijn naar de aarde gekomen met de reinheid en onschuld van een kind.

Onze Hemelse Vader heeft ons niet te water gelaten voor onze eeuwige vaart zonder ons de middelen te verschaffen waarmee we van Hem leiding kunnen ontvangen om ons te verzekeren van een veilige terug-

keer aan het eind van de grote race van het leven. Inderdaad, ik heb het over het gebed. En ik heb het ook over de influisteringen door die stille, zachte stem die wij in ons hebben. Bovendien zie ik de heilige Schriften niet over het hoofd, die geschreven zijn door zeelui die met succes de zeeën bevaren hebben die wij ook moeten oversteken.

Van ons allen wordt een eigen inzet verwacht. Wat kunnen we doen om ons voor te bereiden? Hoe kunnen we ons verzekeren van een veilige reis?

Allereerst moeten we het doel voor ogen hebben. Wat is ons doel? De profeet Joseph Smith heeft eens gezegd: 'Geluk is het doel van ons bestaan, en het zal uiteindelijk ons deel zijn als wij het pad volgen dat erheen leidt, en dit pad is deugd, oprechtheid, trouw, heiligheid en het onderhouden van al Gods geboden' (zie *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, blz. 255-256). Die ene zin verschaft ons niet alleen een duidelijk omschreven doel, maar bovendien de manier om het te bereiken.

Ten tweede moeten we ons voortdurend inspannen. Hebt u weleens gemerkt dat de mooiste momenten van Gods omgang met de mens plaatsvonden tijdens een gepaste activiteit van die mensen? Denk aan het bezoek van de Meester aan zijn discipelen *op de weg naar Emmaüs*, de barmhartige Samaritaan *op de weg naar Jericho*, Nephi *op de terugweg naar Jeruzalem* en vader Lehi *op weg naar het land van belofte*. Laten we ook Joseph Smith *op weg naar Carthage* niet vergeten, en Brigham Young, *reizend over de uitgestrekte vlakten op weg naar het nieuwe thuis van de heiligen in de bergen*.

Ten derde moeten we niet van onze vastgestelde koers afwijken. We zullen onderweg splitsingen en bochten tegenkomen. We zullen onvermijdelijk beproefd worden in ons geloof en geconfronteerd worden met de verleidingen van onze tijd. We kunnen ons de luxe van een omweg gewoonweg niet veroorloven, want bepaalde omwegen leiden tot vernietiging

en geestelijke dood. Laten wij het morele drijfzand dat ons aan beide zijden van de route bedreigt, de draaikolken van de zonde, en de onderstromingen van ongeïnspireerde filosofieën vermijden. Die sluwe ratten-vanger die Lucifer heet speelt nog steeds zijn verlok-kende wijsje en leidt de nietsvermoedenden af van de veiligheid van het door hun gekozen pad, weg van de raad van liefhebbende ouders, weg van de veiligheid van Gods leringen. Zijn wijsje is al oud en zijn woorden klinken zoet. Maar zijn prijs is eeuwigdurend. Hij is niet geïnteresseerd in het uitschot van de mensheid, maar in de uitverkorenen van God. Koning David luisterde, volgde hem en viel. Maar tenslotte had Kain dat eerder ook al gedaan, en later deed Judas Iskariot het ook.

Ten vierde moeten we, om de race te winnen, bereid zijn om de prijs te betalen. Een leerling wordt geen meester in zijn vak zonder aan de vereisten te voldoen. Een advocaat oefent zijn praktijk pas uit nadat hij voor zijn examen geslaagd is. En een dokter behandelt ons pas nadat hij zijn periode als co-assistent heeft doorlopen.

*U bent degene die moet bepalen
Of u het doet of het terzijde zet . . .
Of u ernaar streeft het verre doel te halen
Of dat u liever blijft waar u bent.
(Naar Edgar A. Guest, 'You.')*

Laten we eraan denken hoe de vervolger Saulus de prediker Paulus werd, hoe de visser Petrus de apostel met geestelijke macht werd.

Onze oudere Broer, de Heer zelf, zou ons voorbeeld kunnen zijn in de race van het leven. Als kleine jongen gaf Hij al het volgende wachtwoord: 'Wist gij niet, dat Ik bezig moet zijn met de dingen mijns Vaders?' (Lucas 2:49.) Als volwassen man onderwees Hij door zijn voorbeeld barmhartigheid, liefde, gehoorzaamheid, offervaardigheid en toewijding. Zijn aansporing voor u en voor mij is nog steeds dezelfde: 'Kom, volg Mij na.'

Ouderling Randall Ellsworth was een van degenen die luisterden en Hem volgden. Tijdens zijn zending in Guatemala overleefde hij een allesvernietigende aardbeving, maar hij kreeg wel een balk op zijn rug, waardoor zijn benen verlamd raakten en zijn nieren beschadigd werden. Hij was de enige Amerikaan die gewond raakte tijdens de aardbeving, die zo'n achttienduizend mensen het leven kostte.

Nadat hij eerste hulp had gekregen, werd hij overge-vlogen naar een groter ziekenhuis in de buurt van zijn woonplaats Rockville (Maryland). Toen hij daar aan zijn bed gekluisterd was, kwam er iemand van de tele-visie hem een interview afnemen. Door het wonder van de moderne techniek was ik er getuige van. De verslaggever vroeg: 'Kun je lopen?'

Het antwoord: 'Nog niet, maar over een tijdje wel.' 'Denk je dat je in staat zult zijn je zending af te maken?'

Waarop het antwoord kwam: 'Anderen menen van niet, maar dat doe ik wèl.'

Met de microfoon in de hand vervolgde de verslag-gever: 'Ik heb gehoord dat je in een bijzondere brief beterschap gewenst is, en dat die brief van niemand minder dan de president van de Verenigde Staten afkomstig was.'

'Ja,' antwoordde Randall, 'ik ben de president erg dankbaar voor zijn aandacht. Maar ik heb ook nog een andere brief gekregen, niet van de president van mijn land, maar van de president van mijn kerk – De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen – president Spencer W. Kimball. Die brief is mij dierbaar. Nu hij voor me bidt, en ook mijn familie, vrienden en zendingscollega's, zal ik terugkeren naar Guatemala. De Heer wilde dat ik daar twee jaar lang het evangelie zou prediken, en dat ga ik ook doen.'

Ik wendde me tot mijn vrouw en zei: 'Hij weet vast niet hoe ernstig zijn verwondingen zijn. Volgens de officiële medische rapporten die we gekregen hebben, is een terugkeer naar Guatemala niet te verwachten.'

Ik ben zo dankbaar dat geloof en wonderen niet ver-leden tijd zijn, maar dat ze ook in onze tijd nog aanwe-zig zijn.

De dagen werden weken en de weken maanden, en de kranten en TV-camera's kregen weer aandacht voor het actuelere nieuws. De volgende woorden van Ruy-dard Kipling beschrijven de situatie van Randall Ells-worth:

*Het tumult en het geschreeuw sterven weg –
De hoogwaardigheidsbekleders gaan weg –
Maar uw offer vanouds blijft van kracht,
Een nederig en berouwvol hart.
Here God der heerscharen, blijf bij ons toeven,
Opdat wij niet vergeten hoeven, opdat wij niet
vergeten hoeven!
(Naar 'Recessional'.)*

In een TV-interview uitte de jonge, zwaar gewonde zendeling vanuit het ziekenhuis in het openbaar zijn geloof in God en zijn toewijding aan Hem. Hij zou bewijzen dat wonderen geen verleden tijd zijn, maar nog steeds voorkomen.

En God vergat het nederige en berouwvolle hart van ouderling Randall Ellsworth niet. Beetje bij beetje kwam het gevoel terug. Zelf heeft hij daarover gezegd: 'Ik bleef gewoon voortdurend bezig, ik zette mezelf altijd tot het uiterste aan. In het ziekenhuis vroeg ik niet een maal maar twee maal per dag therapie te mogen doen. Ik wilde zelf weer lopen.' Toen de afdeling zendingswerk naging hoeveel medische vooruitgang Randall Ellsworth had gemaakt, was de mededeling dat er goedkeuring werd gegeven aan zijn terugkeer naar Guatemala. Randall: 'Eerst wist ik van blijdschap niet wat ik moest doen. Toen ging ik naar mijn slaapkamer en begon te huilen. Vervolgens liet ik me op mijn knieën vallen en bedankte mijn Hemelse Vader.'

Randall Ellsworth ging lopend aan boord van het vliegtuig dat hem terugbracht naar het zendingsgebied waarheen hij was geroepen en terug naar het volk waar hij van hield. Hij liet een spoor van skeptici achter, een menigte twijfelaars, maar ook honderden die zich verbaasden over de macht van God, het wonder van geloof en de beloning van vastberadenheid. Voor hem lag het contact met duizenden eerlijke, godvrezende zoons en dochters van onze Hemelse Vader in het verschiet. Een hedendaagse Paulus, die zijn 'doorn in het vlees' had overwonnen, was teruggekeerd om hun de waarheid te onderwijzen en hen naar het eeuwige leven te leiden. Ze hoorden het woord Gods van ouderling Ellsworth. Ze leerden Gods waarheid en aanvaardden zijn verordeningen.

Hopelijk zullen wij, net als Randall Ellsworth, weten waar we heengaan. Hopelijk zijn wij bereid om de voortdurende inspanning te leveren om er te komen, elke omweg te vermijden, en gewillig om de vaak zeer hoge prijs van geloof en vastberadenheid te betalen om de race van het leven te winnen.

Mogen wij aan het eind van onze reis in de sterfelijkheid de woorden van Paulus kunnen nazeggen:

'Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb mijn loop ten einde gebracht, ik heb het geloof behouden' (2 Timoteüs 4:7). Daardoor zullen we de 'kroon der gerechtigheid' krijgen, die nooit vergaat, en de lovendende woorden van de Eeuwige Rechter horen: 'Wel gedaan, gij goede en getrouwe slaaf, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u stellen; ga in tot het feest van uw heer' (Matteüs 25:21).

Dan hebben we onze reis volbracht. We zijn dan niet in een vaag 'overal' aangekomen, maar in ons hemels thuis: het eeuwige leven in het celestiale koninkrijk van God. □

SUGGESTIES VOOR DE HUISONDERWIJZERS

---

1. Ieder van ons denkt ooit in zijn leven weleens na over de belangrijke vragen: Waar ga ik heen? Hoe wil ik daar komen? En wat is mijn goddelijke bestemming?
2. Om ons te helpen onze bestemming te bereiken, heeft onze Hemelse Vader ons goddelijke eigenschappen gegeven en de mogelijkheid om te bidden, om influisteringen van de Geest te krijgen, en om te leren uit de Schriften.
3. Om onze goddelijke bestemming te bereiken, moeten we
  - ons doel voor ogen houden.
  - ons voortdurend inspannen.
  - niet afwijken van onze vastgestelde koers, en
  - bereid zijn om de prijs te betalen.
4. In de Schriften staan veel voorbeelden van mensen die met succes de richtlijnen van hun Hemelse Vader hebben gevolgd. Ook wij kunnen dat pad naar het eeuwige geluk volgen.

IETS OM VOOR TE LEVEN

Gary G. Felt

Mijn dienst zat er bijna op. Nog een kwartiertje, dacht ik toen ik over de brug reed op de terugweg naar het politiebureau. De rivier lag er vredig bij, de zon was aan het ondergaan. Plotseling zag ik een man die over de brugleuning was geklommen. Ik kon net een stukje van zijn hoofd zien. Ik bracht mijn auto tot stilstand, gaf mijn waarneming door aan de meldkamer en liep naar de man toe.

'Niet dichterbij komen', waarschuwde de jongeman, die zich vasthield aan het raamwerk van de brug. Wij keken elkaar aan en ik wist wat hij op het punt stond te doen – en hij wist dat ik dat doorhad. Ik had wel in de gaten dat hij bij het geringste zou springen.

Wat kon ik zeggen om deze man ervan te weerhouden een eind aan zijn leven te maken? In gedachten ging ik terug naar de lessen op de politieschool: Doe het rustig aan. Houd hem aan de praat. Geen onverwachte bewegingen. Ik was bang dat deze man zou springen als ik ook maar iets verkeerd deed of zei. Wat moest ik doen?

Ik begon zo eenvoudig mogelijk – om tijd te winnen. 'Hallo, mooie dag vandaag, hè?' zei ik zo kalm en ongedwongen mogelijk.

Ik voelde enige opluchting toen hij rustig antwoordde: 'Nee, dat vind ik niet.'

Misschien begon de tijd in mijn voordeel te werken, dacht ik. 'Ik heet Gary. Hoe heet jij?'

'Steve', zei hij. 'Waarom wil je dat weten?'

In die luttele seconden dacht ik aan elk succes en elke mislukking die ik had ervaren met het communiceren met anderen. Ook dacht ik eraan hoe kostbaar het leven is. Luttele seconden, maar voor mij leken ze een eeuwigheid te duren. Ik bad in stilte om kracht en lei-

ding. Bijna onmiddellijk voelde ik mij rustig worden. Waarom zou Steve deze zelfde rust niet kunnen voelen?, dacht ik. Ik weet geen betere manier om iemand te overtuigen van de waarde van het leven dan te getuigen van de goddelijke waarheden die ons leven zin geven. Daarom begon ik: 'Ik wil je vriend zijn, Steve. Ik wil helpen.'

'Je kunt niet helpen. Niemand kan dat', kaatste hij terug.

'Dat geloof ik niet, Steve. Vertel eens wat over jezelf.'

'Hoe bedoel je?' vroeg hij timide.

'Ben je getrouwd?'

'Ja.'

'Kinderen?' vervolgde ik.

Steve begon mij te vertellen over zijn vijfjarige dochtertje, maar hield daarmee op toen er nog meer politie arriveerde. 'Wie zijn dat?' vroeg Steve. Hij klonk weer gespannen.

Ik gebaarde de agenten dat ze afstand moesten houden. 'Dat zijn een paar vrienden van mij. Zij maken zich net als ik zorgen om jou.'

'Laat ze niet dichterbij komen', zei hij.

'Maak je geen zorgen, ze blijven waar ze nu zijn', antwoordde ik.

Steve en ik gingen door met ons gesprek. Hij hield zich nog steeds aan de buitenkant van de brug vast. Ik zat op de stoeprand ongeveer twee meter van hem vandaan. Wij spraken over zijn gezin en zijn carrière als technicus bij een succesvolle computerfirma. Wat mij betrof had hij alles om een goed leven te kunnen hebben. Ik zocht naar gespreksonderwerpen in de hoop achter de oorzaak van het probleem te kunnen komen, maar tegelijkertijd bad ik dat ik niets zou zeggen waardoor hij in paniek zou raken en zou springen.

ILLUSTRATOR: STEVE MOORE

In die luttele seconden dacht ik aan elk succes en elke mislukking die ik had ervaren met het communiceren met anderen. Ook dacht ik eraan hoe kostbaar het leven is.

Ik wist dat de andere agenten in een positie probeerden te komen waarin zij konden helpen, ik had evenwel het gevoel dat het niet lang zou duren voordat Steve en ik elkaar de hand zouden schudden – als ik het gesprek maar gaande zou weten te houden. Ik hoopte dat het de Geest was die mij dat gevoel gaf.

Daarom schraapte ik al mijn moed bij elkaar en vervolgde ons gesprek: 'Steve, na alles wat jij mij verteld hebt, begrijp ik gewoon niet waarom jij aan die kant van de brugleuning staat.'

'Er is zoveel dat ik evenmin begrijp', antwoordde Steve. 'Ik begrijp niet waarom jij zoveel moeite voor me doet.' Hij pauzeerde, en stamelde toen: 'Ik . . . ik heb het gevoel dat ik met een geestelijke praat. Ik wil je dingen vertellen waar ik niet eens met mijn vrouw over kan praten. Waarom?'

Ik bad terwijl ik luisterde, en de Geest leidde me terwijl ik sprak. Er kwam zo'n blijdschap bij me op omdat ik de leiding van de Heilige Geest voelde in zo'n belangrijke aangelegenheid. 'Geloof je in God', vroeg ik.

'Dat denk ik wel. Ik zou willen dat er een God is', antwoordde hij.

'Er is een God, Steve. Ik weet dat heel zeker. God leeft, en Hij houdt van jou en mij. Hij heeft een groots en heerlijk doel met ons voor ogen.'

'Hoe weet je dat allemaal?' vroeg hij.

Ik stond op en stak mijn hand uit. Steve nam mijn hand en klom terug over de leuning. We schudden elkaar de hand.

'Daar is niet moeilijk achter te komen', zei ik. 'Wil je meer over God weten?'

'Ja, heel graag,' zei hij, aarzelde en voegde eraan toe, 'Gary.'

Met de hulp van de Heer, had ik Steve het leven weten te redden. Maar belangrijker was dat ik tot hem had kunnen getuigen dat het leven zin heeft en dat God om ons geeft en van alle mensen houdt. Het was die kennis die hem iets gaf om voor te leven. □

Gary G. Felt, politieagent van beroep, is lid van de Wijk North Bend in de Ring Renton-Noord Washington.

HET EVANGELIE IN DE SOVJETUNIE

Giles H. Florence jr.

Boven: Een nieuwe generatie heiligen der laatste dagen: jeugdwerkkinderen van de Gemeente Leningrad.
Rechts: Nellie en Aimo Jakkö zijn typerend voor de Finse heiligen die geholpen hebben om de Russen bekend te maken met het evangelie. Hier flankeren zij Irene Maximova uit Leningrad op haar doopdag.

Er bestaat geen God.' Dat is de boodschap – zeer stellig uitgesproken door leerkrachten, regeringsleiders en zelfs ouders – die een hele generatie in Oost-Europa heeft ontvangen. Aangezien het atheïsme in bepaalde delen van Europa bijna 50 jaar lang de officiële leer is geweest, hebben sommigen zich afgevraagd hoe de mensen in de Sovjetunie en elders zouden reageren als zij de kans kregen het herstelde evangelie te horen.

Dankzij de veranderingen die daar de afgelopen tijd hebben plaatsgevonden, krijgen ze die kans inderdaad. De gebeden van de gelovigen overal op aarde worden op grote schaal verhoord doordat miljoenen mensen ineens godsdienstvrijheid krijgen. Maar hoe zullen zij de blijde boodschap ontvangen?

'Ze zijn er klaar voor,' beweert Aimo Jakkö van de Wijk Lappeenranta in de Ring Helsinki Finland, vlak-

bij de Russische grens. Aimo en zijn vrouw Nellie, die nauw betrokken zijn geweest bij het begin van het zendingswerk in de Sovjetunie, zijn vol vertrouwen dat de Russen het evangelie zullen aanvaarden.

DE FINSE CONNECTIE

Aimo is een Finse weefstoelbouwer, Nellie een internationale tafeltenniskampioene. Ze hebben vijf kinderen.

'Jarenlang hebben Aimo en ik geprobeerd goede zendelingen te zijn voor ons eigen volk,' begint Nellie, die oorspronkelijk uit Nederland komt, te vertellen. 'Maar het succes bleef uit.'

'En toen, in augustus 1989, kregen we de kans om samen met drie Russische gezinnen een van onze lievelingssporten te bedrijven: er op uit trekken met de

kano in het beboste gebied van Oost-Karelië. Al praatend met elkaar, zo 's avonds bij het kampvuur, raakte een van die gezinnen, de Semeonovs, geïnteresseerd in onze kijk op het leven. In korte tijd raakten we zeer bevriend. De vader, Andrej, een vriendelijke man van midden-twintig, was bijzonder geboeid door alles wat we hem vertelden op geestelijk gebied en over de kijk die wij hebben op het gezinsleven. Hij wilde ons kennis laten maken met zijn broer, Pavel, die in Leningrad woont, zodat wij ook met hem over die dingen konden praten.

Toen we elkaar beter leerden kennen, vervolgde Nelli, 'ontdekten we dat Andrej en Pavel allebei arts zijn, intellectuelen die ernstig naar waarheid en begrip hebben gezocht. Omdat Andrej ons heel graag wilde terugzien, nodigden wij de beide echtparen een paar maanden na het kanovaren uit om ons in Finland op te zoeken.'

Andrej, die nu president is van de Gemeente Vyborg, herinnert zich het samenzijn als 'Onvergetelijk! Voor mijn kennismaking met de familie Jakkö kende ik het evangelie van Jezus Christus alleen aan de hand van films, televisie en een enkel bezoek aan een Russisch-Orthodoxe kerk. Er was ons geleerd dat het communisme de enige rechtvaardige samenlevingsvorm was. Na 1985 echter, met de komst van president Gorbatsjov, was ik begonnen om me heen te kijken. En nu had ik het gevonden.

'Toen ik in Lappeenranta kennismaakte met twee zendingen – ouderling Bert Dover en ouderling John Webster,' zo vervolgt Andrej, 'was ik mij zo zeer bewust van de Geest, dat het een echte doorbraak voor mij betekende. Eenmaal thuis begon ik het Boek van Mormon te bestuderen. Weldra was ik ervan overtuigd dat het geen mensenwerk was. Het was van God.'

Andrej liet zich in maart 1990 dopen. In augustus doopte hij zijn vrouw, Marina, in het ijskoude water van de Oostzee. Pavel en zijn gezin zijn ook in Leningrad gedoopt en hebben eveneens hun deel bijgedragen tot de groei van die gemeente. Pavel vertelt dat de manier waarop hij de geneeskunde beoefent helemaal veranderd is sinds hij God heeft gevonden en beseft heeft gekregen van de heilige aard van het leven. Ook Andrej maakt melding van zijn dankbaarheid voor de nieuwe kracht waarvan hij zich bewust werd toen hij eenmaal begreep dat zijn leven verbonden was met God.

Links: Toen zij samen met HLD-vrienden de kerk bezochten, voelden Joeri en Loedmilla Terebina zich 'nauw verbonden met God.'

Boven: In de Hermitage, het museum in Leningrad, bevinden zich zo'n twee en een half miljoen kunststukken.

Onder: De 18-jarige Tamara Efimov hoorde over de kerk van vrienden en introduceerde het evangelie aan haar moeder, Galina (links), haar 12-jarige broer, Pieter, en haar vader, Viatsjaslav, die op dit moment president is van de Gemeente Leningrad.

Boven: De afgelopen 45 jaar zijn de kathedralen in de Sovjetunie, zoals deze in Leningrad, gebruikt als museum, kunstijsbaan of pakhuis.

Rechts: De 23-jarige Valeri Pomazanov uit Leningrad ontdekte dat de kerk 'een levensstijl biedt waar ik naar gezocht heb.' Hij wordt onderwijzer 'om de volgende generatie te kunnen helpen.'

'Toen ik voor het eerst in contact kwam met de leer van de heiligen der laatste dagen, was ik bang,' vertelt Andrej. 'De normen leken me te hoog, te moeilijk om na te leven. Sindsdien ben ik tot de ontdekking gekomen dat er een krachtbron is die ons helpt om zo te leven. Op de een of andere manier had iets of iemand mij erop voorbereid het evangelie te aanvaarden toen het mij werd verteld.'

DE HONGAARSE CONNECTIE

Net zoals de Semeonovs hebben andere Russen ook via vrienden in andere landen van het herstelde evangelie gehoord. Onder de eersten die zich lieten dopen waren Joeri Terebinen en zijn vrouw Loedmilla uit Leningrad, die in de herfst van 1989 lid van de kerk werden toen zij vrienden bezochten in Hongarije. 'We zijn samen met hen naar de kerk geweest,' vertelt Joeri, 'waar wij iets anders proefden in de band die de mensen met God en met elkaar hadden. Het kwam ons heel juist voor dat wij vrij moeten zijn om rechtstreeks met God in verbinding te staan, en niet via beroepsgeestelijken. Je wordt onderwezen en je onderwijst; dat is wat je dichter bij God brengt.

'De rit en het taalgebruik van andere kerken die ik weleens had bezocht, waren voor mij vaak een belemmering voor mijn contact met God. Hier voelde ik me nauw met Hem verbonden, waardoor ik me ook meer verbonden voelde met mijn medemensen.'

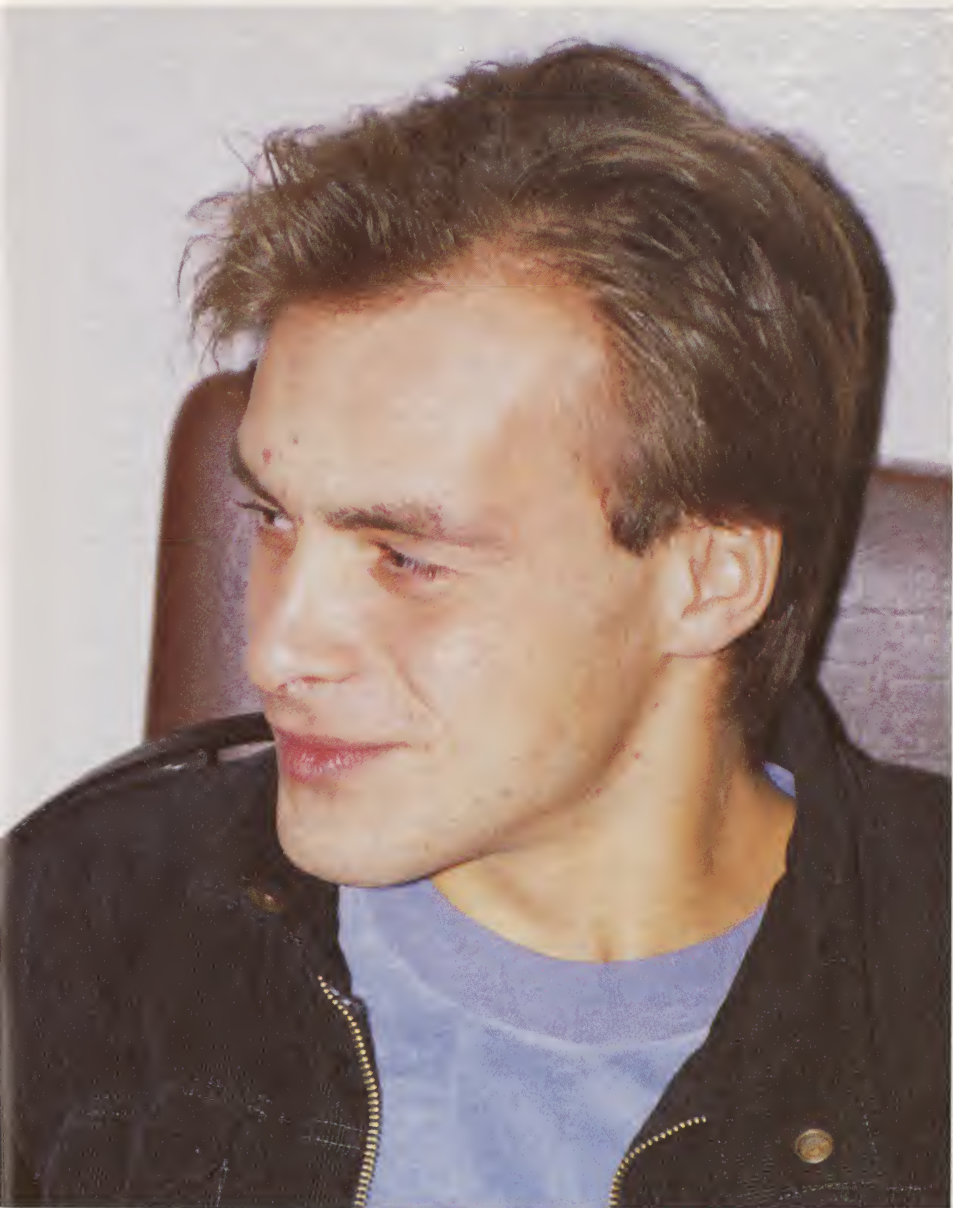
Toen de Terebinens na hun doop naar Leningrad terugkeerden, verzochten zij vrienden in Helsinki om hen in contact te brengen met de president van het Zendingengebied Finland, destijds Steven Mecham. President Mecham en zijn raadgever Joesi Kempainen, die al met leden in Vyborg en Tallinn gesproken hadden, namen nu ook contact op met de Terebinens en andere leden in Leningrad. In december 1989 waren er in die drie steden kleine gemeenten van de kerk gesticht.

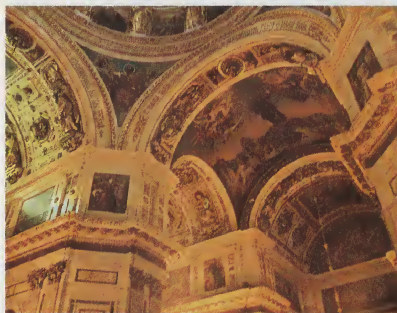
Joeri werd de eerste gemeentepresident in Leningrad. Sindsdien is de gemeente gesplitst en zijn er meer dan 160 leden. Er is nu ook een gemeente in Moskou.

ACHTER DE COULISSEN

Eeuwenlang floreerde het christendom in Rusland. De kathedralen van de Russisch-Orthodoxe kerk vor-

Boven: Nu de tijden veranderen in de Sovjetunie, wordt er aan gewerkt om veel van de prachtige kathedralen en kerken weer aan hun oorspronkelijke doel te laten beantwoorden.

Onder: Pavel Agafonov (links), student aan de universiteit van Leningrad, kwam voor het eerst met de kerk in aanraking toen hij in de Verenigde Staten studeerde. Na zijn doop vertelde hij zijn medestudenten over het evangelie. Zijn kamergenoten, Vladimir Sjestakov en Andrej Kromovskitsj, lieten zich ook dopen.

men een kleurrijk en opvallend onderdeel van de architectuur van het land. Het volk geloofde vast in God. In die tijd heette Leningrad nog Sint-Petersburg of Petrograd. Maar de afgelopen 45 jaar zijn de schitterende kerken, met hun glanzende gouden koepels, ikonen en kunstwerken, weinig gebruikt als plaats van aanbidding. Veel werden verbouwd tot museum of kunstijsbaan of als pakhuis gebruikt.

Heiligen der laatste dagen bidden al jaren dat de mensen in alle landen van de wereld het evangelie te horen zullen krijgen. Hoewel het er dus misschien op lijkt dat *glasnost* de aanleiding is geweest tot de godsdienstige opleving, is die nieuwe openheid wellicht het bewijs dat de hand van de Heer achter de coulissen van het menselijke toneel stilletjes bezig is geweest.

Op 6 augustus 1903 knielde ouderling Francis M. Lyman van het Quorum der Twaalf neer in de Zomertuin van Sint-Petersburg om Rusland toe te wijden voor de verkondiging van het evangelie. En in april 1989 knielde ouderling Russell M. Nelson van het Quorum der Twaalf neer onder de hoge linde- en eikbomen in diezelfde prachtige tuin om opnieuw de zegen van de Heer af te smeken op de Sovjetunie. Ouderling Nelson en ouderling Hans B. Ringger, een van de Zeventig en president van het Gebied Europa, zetten hun gesprekken voort met functionarissen van de Republiek Rusland om de officiële erkenning van de kerk tot stand te brengen.

Sinds het voorjaar van 1990, zelfs voordat het Zendingsgebied Helsinki Oost Finland werd geopend, was het zendelingen toegestaan de U. S. S. R. binnen te gaan met een bezoekersvisum voor kort verblijf. Nu geeft zendingspresident Gary L. Browning, die voorafgaande aan zijn roeping hoogleraar Slavische talen aan de Brigham Young University was, leiding aan het werk van ruim twintig Russisch-sprekende zendelingen vanuit zijn kantoor in Helsinki, bijna vijfhonderd kilometer meer naar het noorden. President Browning legt naar behoefte bezoeken af aan de gemeenten in Leningrad, Tallinn en Vyborg en aan het handjevol leden in Moskou.

Op 19 september 1990 liet Evgenij Tsjernetsov van de Raad voor godsdienstzaken van de Ministerraad van de Sovjetunie ouderling Ringger weten dat de Raad de inschrijving van de Gemeente Leningrad had goedgekeurd. Hoewel iedere kerkelijke gemeente in de republiek apart moet worden ingeschreven, wordt ver-

wacht dat die procedure in de toekomst een routine-zaak zal zijn.

DE GEMEENTE LENINGRAD

Op de dag dat ik de Gemeente Leningrad bezocht, vlak voor de splitsing, gaven twee pasgedoopte jonge vrouwen een roerend getuigenis. Versvolgens zei president Browning in zijn toespraak dat de kerk een wereldwijde kerk is geworden met leiders uit vele verschillende landen. 'In Rusland is de kerk nog een kind,' zei hij, 'maar dat kind groeit snel. Het is nog jong en aan het leren. U hebt uw geloof laten blijken; nu moet u kennis aan uw geloof toevoegen. Geloof zonder kennis voert tot fanatisme, en kennis zonder geloof is kil. Jezus Christus heeft ons door zijn voorbeeld getoond dat zijn liefde gebaseerd is op geloof en kennis die tegen elkaar opwegen.'

Daar, in die kleine schouwburg die in Leningrad dienst doet als kapel, genoten de leden en de bezoekers van de onderlinge hartelijkheid die de samenkomsten van de heiligen der laatste dagen typeert. Het was alsof de schemerige zaal werd verlicht door de krachtige handdrukken, de armen die om schouders heen werden gelegd, de omhelzingen en de verbale uitdrukkingen van genegenheid.

Na de vergadering vertelden verschillende studenten hoe zij van Pavel Agafonov over de kerk hadden gehoord.

Pavel kwam in maart 1990 met de kerk in contact, toen hij in de Verenigde Staten technische wetenschappen en psychologie studeerde. Hij had voordien al veel andere kerken bezocht en lastige vragen gesteld. 'Geen van die kerken was in staat mij antwoord te geven,' vertelt Pavel. 'Ik wilde een echte kerk, een kerk waarin God in deze tijd wordt gekend.'

Hij liet zich in april 1990 dopen en begon zijn vrienden mee te brengen naar de kerk. Sinds die tijd zijn z'n beide kamergenoten – Andrej Kromovskitsj, met dezelfde studierichtingen, en Vladimir Sjestakov, een semi-beroeps basketbalspeler die lichamelijke opvoeding studeert, ook lid geworden van de kerk. Nog een andere vriend van Pavel, Valeri Pomazanov, die de pedagogische academie volgt, heeft zich eveneens bij de kerk aangesloten. Deze jongemannen zijn het erover eens dat zij nergens zo'n hechte onderlinge band – zowel gevoelsmatig als geestelijk – hebben kunnen vinden als in de kerk.

De twaalfjarige Roman Batin is een van de eersten die in de Gemeente Leningrad tot diaken is geordend. Hij vertelt zijn vrienden op school over zijn Amerikaanse vrienden – de zendelingen. 'Het zijn jongemannen met hoge principes,' zegt hij, 'en ik wil later net zo zijn als zij.'

Elena Stoljar, 26 jaar, werkt in een cultureel centrum voor kinderen en studeert elektrotechniek. Wat sprak haar aan in het evangelie? 'Ik vind het fijn dat het niet gemakkelijk is en dat er veel van ons wordt verwacht. Mijn leven krijgt vorm door de nieuwe waarden, nieuwe vrienden en nieuwe hoop die ik heb gekregen.'

Zodra Lilija Tsjoeprava op de zustershulpvereniging kwam, wist ze: 'Dit is wat ik mijn leven lang al gezocht heb. Ik kom iedere zondag en ik breng mijn kinderen mee.' Ze heeft zich, samen met haar negenjarige dochtertje Alexandria, in augustus 1990 laten dopen. Lilija is gescheiden, voedt haar twee dochtertjes op en helpt haar moeder.

Hoewel een aantal van deze Russische heiligen der laatste dagen het herstelde evangelie te horen kreeg van mensen buiten hun eigen land, is de grootste groei van de kerk toe te schrijven aan de leden die hun vrienden over het evangelie vertellen. Op de gemeentevergaderingen in Vyborg, Leningrad en Tallinn werd het aantal leden vaak overtroffen door hun bezoekende vrienden.

Zoals de meeste Russen, was deze kerkleden vanaf hun vroegste jeugd geleerd dat er geen God bestaat. Denk u eens in hoe groot hun vreugde was toen zij tot de ontdekking kwamen van het 'goede nieuws' – precies de betekenis van het woord *evangelie* – dat God niet alleen bestaat, maar dat, zoals Andrej zegt, 'Hij zoveel van ons houdt dat Hij door een profeet tot ons wil spreken en ons zijn dienstknechten, de zendelingen, stuurt.

'Mijn leven is totaal veranderd,' voegt Andrej er nog aan toe. 'Ik ga weliswaar in dezelfde richting, maar met een ommekeer in mijn gedachten en gevoelens. Deze kennis van het evangelie en de hoop die daarmee gepaard gaat, hebben mijn leven veranderd en zullen het leven veranderen van mijn landgenoten die er klaar voor zijn.' □

Giles H. Florence jr. is assistent-redacteur van het tijdschrift Ensign.

Kinderen leren over dienstbetoon

Mijn vader nam dikwijls een van de kinderen mee wanneer hij de overvloed van ons gezin met anderen ging delen,' vertelt een priesterschapsdrager die op dienstbetoon is gericht. 'Hij wilde dat wij al jong leerden om andermans noden te zien, om te delen en te dienen. Wij groeiden op met de gedachte: zo hoor je te leven.'

Zo goed als iedere minuut van ons leven zijn wij ofwel bezig anderen te dienen, ofwel anderen dienen ons. Het evenwicht in ons leven tussen geven en ontvangen, hangt grotendeels af van de lessen die wij als jong kind leren.

Er is een gezin met een unieke familietraditie: wanneer ze een traktatie maken, zorgen ze er altijd voor dat er genoeg is om ook iemand buiten het gezin een plezier te doen. 'Onderdehand verzinnen zelfs de kleintjes voor wie de extra traktatie bedoeld kan zijn,' vertelt de moeder. 'Aan iets wat al leuk is – een traktatie – is nu een dimensie toegevoegd: de vreugde

die het delen van het extraatje met zich meebrengt.'

Wat een grote les zit er in dat simpele idee. Kinderen die extraatjes leren delen, zullen het wellicht niet moeilijk vinden om anderen te dienen wanneer zij opgroeien.

De Heiland was leider en dienstknecht tegelijk. Hij leerde: '(...) wie onder u de eerste wil zijn, zal aller slaaf zijn' (Marcus 10:44).

Ook ouders zijn tegelijkertijd leiders en dienstknechten. Ouders die onzelfzuchtig zijn in hun omgang met elkaar, zullen ertoe bijdragen dat er bij hun kinderen een onzelfzuchtige houding wordt ontwikkeld. Evenals de Heiland niets van Zichzelf kon doen of Hij moest het de Vader hebben zien doen (zie Johannes 5:19), moeten ook onze kinderen een goed voorbeeld hebben om te volgen.

Zelf helemaal geven als echtgenoot of echtgenote is één manier om uw kinderen te laten zien wat dienen inhoudt.

ALS MAN kunt u uw vrouw dienen door:

- bereidwillig thuis te helpen;

- te delen in de verzorging van de kinderen;

- haar een priesterschapszegen te geven op momenten dat zij daar bijzondere behoefte aan heeft (ongerustheid, spanning, vermoeidheid, ziekte);

- haar te blijven behandelen zoals voor het huwelijk;

- belangstelling te tonen voor haar taken in verband met haar werk en haar kerkelijke roeping;

- te luisteren naar haar ideeën en zorgen en die te willen bespreken;
- haar lief te hebben.

ALS VROUW kunt u uw man dienen door:

- er thuis iets moois van te maken

- ervoor te zorgen dat het gezin soepel draait

- hem te blijven behandelen zoals voor het huwelijk

- belangstelling te tonen voor zijn taken in verband met zijn werk en zijn kerkelijke roeping

- zijn partner en beste vriend te zijn;

- naar hem te luisteren;
- hem lief te hebben.

Wanneer de kinderen het onzelf-zuchtige voorbeeld zien van ouders die elkaar dienen, zal het waarschijnlijker zijn dat ook zij mogelijkheden om te dienen willen zoeken.

ALS KIND kun je je ouders, broers en zussen dienen door:

- op zo'n verantwoorde manier om te gaan met je eigen taken en bezittingen dat je in staat bent hulp aan te bieden;
- niet te klagen wanneer je om hulp wordt gevraagd, zodat de gezinsleden je een volgende keer weer om hulp willen vragen;
- zelf te merken wat er moet gebeuren – en het uit jezelf te doen;
- de anderen thuis lief te hebben.

Toen Hij sprak over het voeden van de hongerigen, het kleden van de naakten, het bezoeken van de zieken en de gevangenen en de hand toereiken aan vreemdelingen, heeft de Heiland zelf aangegeven hoe wij moeten dienen: 'Voorwaar, Ik zeg u, in zoverre gij dit aan één van deze mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan' (zie Matteüs 25:35-40).

DIENEN IN HET GEZIN

Voor jonge kinderen is het woord *helpen* misschien gemakkelijker om te begrijpen dan *dienen*. Kinderen kunnen beseffen dat we allemaal weleens moeten helpen. Zelfs va-

ders en moeders hebben hulp nodig van elkaar en van hun kinderen.

Iedere dag zijn er talloze diensten die een kind kan verrichten, zoals helpen in de keuken, een boodschap doen, zorgen voor kleine broetjes of zusjes, opruimen in huis of helpen in de tuin.

Wanneer we kinderen vanaf het begin voorhouden hoe waardevol het is om te helpen, te delen en te dienen, ontwikkelen we bij hen een houding ten aanzien van dienstbaarheid die de manier waarop zij de wereld zien, zal bepalen.

Anderen in het gezin dienen geeft kinderen ook het sterke gevoel erbij te horen. Oudere kinderen kunnen bijvoorbeeld de jongere bepaalde vaardigheden bijbrengen, zoals fietsen, een bal vangen, tellen, spelletjes doen of een hobby beoefenen. Ze kunnen helpen met schoolwerk en verhaaltjes voorlezen.

Wanneer een kind bezig is anderen te helpen, zal hij niet zo vlug op zichzelf geconcentreerd zijn. Onze kinderen 'leren elkander lief te hebben en elkander te dienen' kan een middel zijn om ruzie tegen te gaan (zie Mosiah 4:14-15).

Zoals president Spencer W. Kimball ons heeft geleerd: 'Wanneer we anderen dienen, zijn wij niet alleen hen behulpzaam, maar krijgen we ook een duidelijker beeld van onze eigen moeilijkheden. (...) Er

is minder tijd om met onszelf bezig te zijn' (*Ensign*, december 1974, blz. 2).

DIENEN BUITEN HET GEZIN

Een knorrige buurman raakte bevriend met een gezin dat er de voorkeur aan gaf hem te dienen in plaats van zich aan hem te ergeren. 'Wij kregen het gevoel als gezin naar meneer Sloan toe te moeten gaan om hem een dienst te bewijzen,' vertelt de vader. 'We namen een eigegebakken brood mee en zeemden zijn ramen aan de buitenkant omdat hij er moeilijk bij kon.

'De kinderen beweerden dat zij nog nooit een lachje op zijn gezicht hadden gezien. Maar sindsdien hebben ze hem vaak zien lachen. De 7-jarige Bobby haalt iedere dag na school de post voor meneer Sloan op. De 12-jarige Susie laat zijn hondje uit, terwijl de 15-jarige Peter zijn gras maait.

'Door meneer Sloan van dienst te zijn, heeft ons gezin geleerd van hem te houden, en we denken dat hij ook van ons heeft leren houden.'

President Spencer W. Kimball heeft ons voorghouden: 'God ziet ons heus, en Hij waakt over ons. Maar gewoonlijk voorziet Hij in onze noden door tussenkomst van anderen. Het is dus van vitaal belang elkaar te dienen. (...) Vaak

bestaat ons dienstbetoon uit wat eenvoudige bemoediging of hele gewone hulp bij hele gewone klusjes, maar wat kunnen die gewone handelingen en kleine, maar weloverwogen daden toch een heerlijke gevolgen hebben!' (*Ensign*, december 1974, blz. 5.)

Ons dienstbetoon hoeft niet uitgesteld te worden totdat we een of ander groots project hebben ver-

zonnen; vaak is er de grootste behoefte aan de simpelste, meest voor de hand liggende daad, zoals even iemand opbellen of een klein briefje schrijven.

DIENTSBETOON:
REDENEN EN ZEGENINGEN

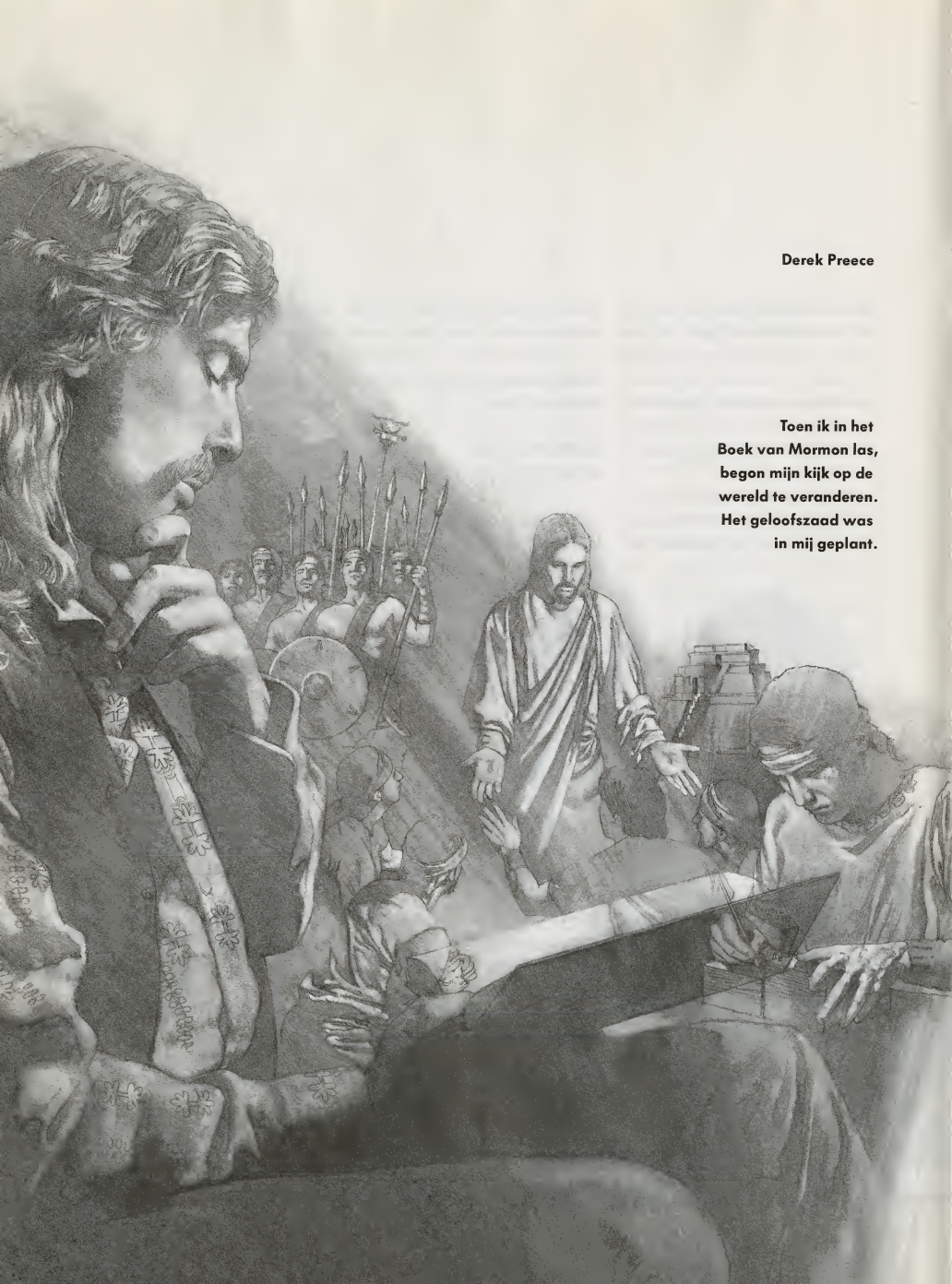
.....
Jezus leerde ons elkaar te dienen zonder bijgedachten aan lof of belo-

ning. Zelfs kleine kinderen kunnen leren om anoniem het een en ander te doen. Ze kunnen het heel fijn vinden om geheime goede daden te verrichten, zoals de zondagse schoenen van het gezin poetsen of het bed van een zus opmaken. Als een kind zich bewust wordt van het goede gevoel dat daarop volgt, zal het nog andere manieren zoeken om behulpzaam te zijn.

Natuurlijk wilt u uitdrukking geven aan uw oprechte waardering wanneer uw kinderen een dienst hebben bewezen en hen verder aanmoedigen. Hoed u echter voor overdadige lof en andere beloningen die de neiging hebben gedrag te manipuleren. Op die manier wordt de inherente beloning voor dienstbetoon – een blij gevoel – maar al te makkelijk verdrongen. Bijzondere beloningen kunnen een steun zijn om problemen bij kinderen te *corrigeren*, maar we kunnen niet verwachten dat ze kinderen zullen leren *het juiste te doen om de juiste reden*. Met een liefdevol voorbeeld, en in een milieu waar onderling dienstbetoon geduldig en oprecht wordt geoefend, kunnen kinderen leren om bereidwillig te dienen.

Begin meteen! Steek als gezin de koppen bij elkaar en verzin hoe u meer kunt dienen. Bespreek hoe u meer vreugde kunt vinden in het dienstbetoon dat u al verricht. □

Derek Preece

Toen ik in het
Boek van Mormon las,
begon mijn kijk op de
wereld te veranderen.
Het geloofsaad was
in mij geplant.

‘Als dit nu eens waar is’

De exacte woorden waarmee ik tegen mijn bisschop zei dat ik besloten had niet op zending te gaan, kan ik mij niet meer herinneren. Maar ik weet nog goed hoe teleurgesteld hij was en de vraag die hij mij daarna stelde: ‘Weten je ouders van je beslissing?’

Natuurlijk wisten zij er niets vanaf; ik had mijn beslissing met niemand besproken. Toen ik die dag de bisschopskamer verliet, was ik blij dat het achter de rug was.

Ik was wel degelijk bekend met het evangelie. Mijn ouders waren heel actief. Ik bezocht alle vergaderingen en had het seminarie gevolgd. Ik ben er zeker van dat iedereen dacht dat ik wel op zending zou gaan.

Ik woonde bij mijn ouders thuis, zat in de buurt op school en was op zoek naar werk. Ik had lang haar – het was de hippietijd – dus kwam ik moeilijk aan een baan. Naarmate mijn haar groeide, liep ook de spanning tussen mij en mijn vader op. Toen hij zei dat ik naar de kapper moest, heb ik drie dagen bij een vriend doorgebracht. Mijn thuiskomst met ongeknipt haar was mijn manier om hem duidelijk te maken dat ik mij niets liet zeggen.

Verschillende leden lieten doorschemeren dat mijn besluit om niet op zending te gaan mijn ouders aan het hart ging. Mijn kerkbezoek nam geleidelijk af omdat ik het gevoel had dat de ouderen in onze wijk mij mijn gedrag en mijn lange haar kwalijk namen. (Veel later hoorde ik dat zij verschillende keren hadden gebeden dat er iets in mijn leven zou gebeuren waardoor ik tot bezinning zou komen.)

Als ik naar de kerk ging, bezocht ik de quorumvergadering ouderlingen, hoewel ik niet tot ouderling

geordend was. Op een zondagmorgen zei de quorumpresident tegen mij: ‘Wij willen je roepen als huisonderwijzer. Aanvaard je die roeping?’

Geschokt zei ik ja.

‘Je gaat met Bill Brothers’, voegde hij eraan toe.

Zo gauw als ik het gebouw had verlaten, begon ik een plan uit te denken om onder die roeping uit te komen. Op dat moment kwam Bill Brothers naar me toe. We waren ongeveer even oud. We hadden samen op het jeugdwerk gezeten.

‘Hé, ik hoor dat wij voortaan samen op huisonderwijs gaan’ zei Bill.

‘Daar ziet ‘t wel naar uit’, zei ik nors.

‘Waarom laten we ze niet eens zien hoe huisonderwijs werkelijk gedaan moet worden’, zei hij.

Die zin sloeg in als een bom. Ja! We zouden de mannen in onze wijk laten zien hoe huisonderwijs echt gedaan moest worden! We zouden het beter dan wie dan ook doen, en misschien deed dat de kritiek op mijn gedrag en haardracht verstommen. Bill en ik besloten allereerst de vaders van de twee toegewezen gezinnen te vragen wat zij wilden dat wij hun gezin onderwezen.

Bill maakte de afspraken. Ik nam aan dat elke vader ons zou vragen te praten over liefde in het gezin of een ander grondbeginsel – maar dat was niet het geval.

‘Nou, jongens,’ begon broeder Smith, ‘wij proberen elke dag in het Boek van Mormon te lezen. Aangezien onze kinderen vrij jong zijn, begrijpen ze niet altijd wat ze lezen. We zouden het op prijs stellen als jullie ons de verhalen in het Boek van Mormon in chronologische volgorde konden vertellen.’

Toen we bij de familie Smith weggingen, stelde Bill voor hen meer dan eens in de maand te bezoeken. Bill

Ik was wel degelijk bekend met het evangelie. Mijn ouders waren heel actief. Ik bezocht alle vergaderingen en had het seminarie gevolgd. Ik ben er zeker van dat iedereen dacht dat ik wel op zending zou gaan. Maar . . .

zou over drie maanden op zending gaan en hij wilde alle verhalen uit het Boek van Mormon vertellen voordat hij vertrok.

Hij stelde ook voor om met het boek Ether te beginnen, omdat dat boek chronologisch als eerste kwam. Hij zou de eerste helft van Ether behandelen en ik de tweede helft. Ik had gedacht dat het allemaal wel zou loslopen, maar nu leek het erop dat ik er toch aardig wat tijd aan zou moeten besteden. Ik ging ermee akkoord, maar niet van harte.

Kort voor ons bezoek las ik nog snel even de tweede helft van Ether door en hoopte dat er genoeg zou blijven hangen om iedereen tevreden te stellen. Toen we echter bij de familie Smith binnen waren, vulde de kamer zich met een zoete geest van tedere verwachting. Ik voelde me opgelaten omdat ik niet zo goed voorbereid was als Bill en ik verliet het huis vastbesloten de volgende keer wèl voorbereid te zijn.

In de twee maanden daarop las ik het hele Boek van Mormon. Eerst las ik het alleen om de verhalen aan de familie Smith te kunnen vertellen. Al snel echter begon ik mijzelf de vraag te stellen: 'Als dit nu eens waar is?'

Mijn kijk op de wereld begon te veranderen onder invloed van de eeuwige beginselen die Nephi, Lehi en Jakob onderwezen. Toen ik las hoe Alma bad voor zijn nukkige zoon, de jonge Alma, begreep ik hoe mijn ouders onder mijn gedrag leden. Ik voelde mee met Helaman die over zijn getrouwe, jeugdige soldaten schreef en vroeg me af of ik zo moedig geweest zou zijn als zij. Ik las over het bezoek van de Heiland en zijn leringen. Ik leerde dat de Nephieten vernietigd waren vanwege hun goddeloosheid. Ten slotte las ik in Moroni dat er een oordeelsdag zou komen en dat wij rekenschap zouden moeten afleggen aan de Heer voor onze houding jegens de woorden in het Boek van Mormon. Ik had het gevoel dat Moroni die boodschap speciaal voor mij had geschreven.

Opeens wist ik dat het Boek van Mormon waar was! Het geloofszaad was in mij geplant en nu was het zo gegroeid dat ik het nauwelijks kon bevatten. Ik wilde iedereen vertellen over de vreugde die ik voelde nu ik wist dat het Boek van Mormon waar was, dat Joseph Smith echt een profeet van God was en dat de leringen van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen waar waren. In tranen dankte ik de Heer voor dit getuigenis.

Ik reed naar bisschop Toolson en klopte aan. Hij liet mij binnen en vroeg wat hij voor mij kon doen. Uiterlijk was er aan mij niets te zien – mijn haar was langer dan ooit; maar ik had een grote verandering van hart ondergaan. Toen kon ik het niet meer voor me houden: 'Ik wil op zending.'

Bisschop Toolson glimlachte en nodigde mij in de huiskamer. Hij opende zijn aktetas en haalde mijn aanbeveling voor een zending tevoorschijn. Hij had die al helemaal ingevuld, met uitzondering van één vakje – en dat was de eerste vraag die hij mij nu stelde: 'Wanneer wil je gaan?'

'Zo snel mogelijk', antwoordde ik. Het kon mij niet snel genoeg gaan! Bisschop Toolson zei dat hij een pasfoto van me nodig had – met kort haar. Ik verzekerde hem dat ik dat onmiddellijk in orde zou brengen.

Ik ontving mijn zendingsoproep op 4 augustus 1972. Op zending heb ik vaak plechtig getuigd dat ik uit eigen ervaring wist dat het Boek van Mormon waar was. Ik heb ervaren dat als we anderen aanmoedigen het Boek van Mormon te bestuderen, erover te bidden en de erin vervatte leringen na te leven, ook zij de waarheid van het Boek van Mormon ontdekten. □

Derek Preece is lid van de Wijk Crossmont in de Ring Santee Californië.

De kracht van het gebed

Ongeacht onze leeftijd, ons geslacht of onze positie in de kerk, staat de goddelijke kracht van het gebed ons allen ter beschikking. In de Schriften wordt uitgelegd dat goddelijke leiding en tussenkomst ons deel kunnen zijn als we aan bepaalde voorwaarden voldoen. Tegen het einde van zijn bediening onderwees de Heiland aan zijn discipelen: 'Indien gij in Mij blijft, en mijn woorden in u blijven, vraagt wat gij maar wilt, en het zal u geworden' (Johannes 15:7). Tijdens zijn bezoek aan de Nephieten herhaalde Hij deze belofte, maar voegde er nog een voorwaarde aan toe: 'En wat gij ook de Vader in Mijn naam zult vragen, wat goed is, gelovende, dat gij zult ontvangen, ziet, het zal u worden gegeven' (3 Nephi 18:20, cursivering toegevoegd).

In deze bedeling heeft de Heer, zo lezen wij in de Leer en Verbonden, gezegd: 'En indien gij zijt gelouterd en van alle zonden gereinigd, moet gij om alles, wat gij ook wilt, bidden in de naam van Jezus, en het zal worden gedaan' (LV 50:29, cursivering toegevoegd).

We hebben de verzekering van de Heer dat onze gebeden verhoord zullen worden als wij, ten eerste, in Hem blijven, en ten tweede, als zijn woorden in ons blijven. En hoe kunnen die in ons blijven als we niet weten wat zijn woorden zijn? Een derde vereiste is dat wij om het

Ouderling Spencer J. Condie
Van het Tweede Quorum der Zeventig

goede vragen; ten vierde, dat we erin geloven; en ten vijfde, dat we gelouderd en van onze zonden gereinigd zijn.

Iemand heeft eens gezegd dat het ergste wat ons zou kunnen overkomen is dat de Heer al onze gebeden verhoort. We doen er goed aan zo nu en dan terug te denken aan de tijd dat we de Heer hebben benaderd met een boodschappenlijstje vol kinderlijke verlangens, die ons niet werden gegeven. Als we terugdenken aan de groei die voortvloeide uit de gevolgen van 'onverhoorde' gebeden, hebben we waardering voor de woorden van de Heer aan de profeet Joseph, 'dat dit alles u ondervinding zal geven, en voor uw welzijn zal wezen' (LV 122:7). De Heer, in zijn liefde en barmhartigheid, vereist van ons

dat wij bidden voor het juiste. Minder te doen, zorgt er in de meeste gevallen voor dat er op de lange duur iets mis gaat. Zeker, alle gebeden worden verhoord, maar niet alle worden bevestigend verhoord, zoals we vaak veronderstellen.

We kunnen er dankbaar voor zijn dat het gebed van de Heiland om de bittere drinkbeker voorbij te laten gaan niet bevestigend verhoord werd. En hoewel de bede van de Heiland verworpen werd door zijn liefdevolle Vader, lezen we in het volgende vers in Lucas' evangelie een wonderbare gebeurtenis: 'En Hem verscheen een engel uit de hemel om Hem kracht te geven' (Lucas 22:43, cursivering toegevoegd). Het goddelijke antwoord is nee geweest, maar

Hij is niet zonder troost gebleven. Hoewel ons lijden nooit de intensiteit zal benaderen van dat van de Heiland in de hof van Getsemane, bidden ook wij soms dat de bittere drinkbekers (en soms literflessen) aan ons voorbij mogen gaan. De belofte van de Heiland aan zijn discipelen vanouds is evenzo van toepassing op ieder van ons: 'Ik zal u niet zonder troost achterlaten' (Johannes 14:18, naar de King James-bijbel).

In de Leer en Verbonden moedigt de Heer ons aan: 'Zoekt ieverig, bidt altijd, en weest gelovig, en alle dingen zullen voor uw welzijn samenwerken, indien gij oprecht wandelt en het verbond gedenkt, dat gij met elkander hebt gemaakt' (LV 90:24). Wat een geweldige belofte: alles zal voor uw welzijn samenwerken!

Als we werkelijk bereid zijn het voorbeeld van de Heiland in de hof na te volgen, zullen wij soms uit bittere bekers moeten drinken. Maar we zullen niet zonder troost gelaten worden. Vaak willen wij gebedsverhooring op onze manier en op onze tijd. Daarom heeft de Heer bepaalde voorwaarden gesteld om ons ervoor te behoeden dat wij zijn grote hemelse macht misbruiken. Onze verlangens moeten zuiver en juist zijn, juist in een eeuwig perspectief, niet altijd begrepen door onze tijdelijke, aardse, beperkte visie. Gebed kan de nacht in dag veranderen. <

Van de gebiedsvertegenwoordigers van de algemene besturen

Een engel zegt tegen Nephi naar aanleiding van Lehi's droom dat de liefde van God - in de droom gesymboliseerd door de boom des levens - de 'meest verblijdende voor de ziel' (1 Nephi 11:23) is.

We verlangen allen de liefde van God, en die van onze ouders en vrienden te voelen. Waarom is deze liefde zo belangrijk? Kennelijk is het een eeuwige kracht, die wij met ons menselijk verstand niet geheel kunnen begrijpen. Niettemin is het van wezenlijk belang dat wij leren liefhebben en wel met die volmaakte liefde die God en Christus bezitten.

Toen de Heiland werd gevraagd wat het grootste gebod was, antwoordde Hij: '(...) Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het grote en eerste gebod. Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten' (Matteüs 22:37-40).

Alle andere aanwijzingen voor het bewerken van ons heil zijn dus vervat in deze twee geboden. Waarom zijn deze geboden, die nauw samenhangen met ons vermogen tot liefhebben, zo fundamenteel en belangrijk?

Het effect van geliefd te zijn is groot in ons leven. Als we voelen dat we elkaar liefhebben, wat tot uiting komt in het brengen van offers, voelen we ons gewaardeerd. Ons vermogen tot groei en vooruitgang neemt toe. Als we positief benaderd worden in plaats van kritisch, moe-

digd dat ons aan ons gedrag te verbeteren; we willen op ons best zijn. Als wij de liefde van onze naaste voelen, krijgen wij een idee van Gods liefde voor ons

'Hij, onze God en Vader, en onze Here Jezus, bane ons de weg tot u; en u doe de Here toenemen en overvloedig worden in de liefde tot elkander en tot allen - zoals ook wij gezind zijn jegens u' (1 Tessalonicenzen 3:11-12).

Vaak heeft de Heer ons in de Schritten de raad gegeven onze naaste lief te hebben als onszelf. Naarmate wij die raad proberen op te volgen, beginnen we in te zien hoe het op die wijze liefhebben ons kan helpen zelfzucht te overwinnen.

In het Boek van Mormon staan drie duidelijke voor-

beelden van hoe deze liefde ons kan motiveren die met anderen te delen. Lehi wilde dat ook zijn gezin van de vrucht zou nemen; Enos begon naar het welzijn van zijn broeders te verlangen; en de zoons van Mosiah wilden graag dat het heil aan iedereen werd verkondigd, want de gedachte dat enig mens verloren zou gaan konden ze niet verdragen.

De verwerving van deze liefde is een voortgaand, levenslang (zelfs eeuwig) proces, het zich eigen maken van bepaalde kwaliteiten.

'En naastenliefde is lankmoedig en vriendelijk, niet afgunstig, en niet opgeblazen, zoekt zichzelf niet, is niet lichtgeraakt, denkt geen kwaad, verheugt zich niet in ongerechtigheid, doch ver-

heugt zich in de waarheid, verdraagt alle dingen, gelooft alle dingen, hoopt alle dingen en duldt alle dingen' (Moroni 7:45).

'Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Gij zult uw naaste liefhebben en uw vijand zult gij haten. Maar Ik zeg u: Hebt uw vijanden lief en bidt voor wie u vervolgen' (Matteüs 5:43-44).

'Gij zult niet wraakzuchtig en haatdragend zijn tegenover de kinderen van uw volk, maar uw naaste liefhebben als uzelf: Ik ben de Here' (Leviticus 19:18).

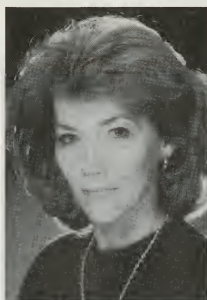
'(...) Wees niet partijdig jegens hen in liefde boven vele anderen, doch laat uw liefde voor hen gelijk zijn aan die voor uzelf; en laat uw liefde overvloedig zijn jegens alle mensen, en jegens allen, die Mijn naam liefhebben' (LV 112:11).

Tijdens het laatste avondmaal onderwees Jezus:

'Dit is mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijk Ik u heb liefgehad. Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden' (Johannes 15:12-13).

In de uren daarna zette Hij deze grote les kracht bij door zijn leven te geven voor het mensdom. Als wij elkaar willen liefhebben 'gelijk Ik u heb liefgehad', moeten wij bereid zijn met heel ons 'hart, macht, verstand en sterkte' lief te hebben, wat eigenlijk inhoudt dat we ons met alle energie inzetten.

Het is twijfelachtig of we de kracht van de liefde nu volledig zullen begrijpen, maar wel is duidelijk dat we ernaar moeten streven deze liefde te verwerven. Zijn voorbeeld is afdoende. <

De kracht van de liefde

Marilyn Choules

Als er ooit een echtpaar op zending geroepen is dat sterke banden met Nederland heeft, dan is het wel het echtpaar Hoole. Hij is geboren en getogen in Nederland. Veel van zijn familieleden wonen hier. Zijn broer Theo is lid van de hoge raad van de Ring Apeldoorn.

Haar voorouders - haar meisjesnaam verraadt het al - komen uit de lage landen. Zij komt uit een geslacht van zendingspresidenten: haar vader en haar broer hebben het Nederlandse zendingsgebied gepreseed.

Zowel president als zuster Hoole heeft een zending vervuld in Nederland.

Zij waren vastbesloten na zijn pensionering een gewone zending te vervullen. De Heer besliste anders en riep broeder Hoole als president van het Zendingsgebied Amsterdam Nederland.

Het viel niet mee om een afspraak te maken met president Henk Hoole en zijn vrouw, Daryl, want na hun aankomst in Nederland zijn zij direct enthousiast aan het werk gegaan. Zij wilden hun zendelingen leren kennen, zoneconferenties houden, het beleid uitstippelen, doelen stellen, en nog vele andere zaken regelen die verband houden met het leiden van een zendingsgebied. Wij wisten evenwel een ontmoeting te bewerkstelligen tijdens de lunchpauze van een zoneconferentie in het zo keurig gerenoveerde kerkgebouw van de Wijk Utrecht.

Foto: Busath photography

‘Er is veel ten goede veranderd’

Jack van Oudheusden en Bert Niessink in gesprek met president Hendricus J.M. Hoole jr. en zuster Daryl Hoole-van Dam.

President Hoole, kunt u ons iets vertellen over uw bekeering?

Ik ben op 12 april 1930 in Amsterdam geboren. Toen ik veertien jaar oud was, verhuisden wij naar een nieuwe buurt in Amsterdam. Daar bleken ook twee mommoonse gezinnen te wonen. In het ene gezin was een jongen van mijn leeftijd en in het andere een meisje van mijn leeftijd. Deze jonge mensen

vroegen of ik niet eens mee wilde gaan naar hun kerk. Ik weigerde. Een paar maanden later vroeg de jongen of ik geen zin had om te leren tafeltennissen. Dat wilde ik wel. Ik ging met hem mee naar een gebouw waar een groep jongeren aan het tafeltennissen was. Ik had er geen idee van dat ik terecht was gekomen op een activiteitenavond van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

President en zuster Hoole (geheel rechts) met de zendingen uit de Zone Utrecht.

Ik had het die avond erg naar mijn zin. Toen dus een leidster, zuster Angelina Ylst (nu Hut), mij vroeg of ik de volgende zondag haar zondagsschoolklas wilde bijwonen, stemde ik toe. Ik bleef komen en een jaar later, net voor mijn zestiende verjaardag, werd ik lid van de kerk.

Later bent u geëmigreerd.

Ja. Drie jaar later, toen ik negentien was, ben ik naar Salt Lake City gegaan. Na een jaar werd ik door president George Albert Smith op zending geroepen naar Nederland. De bestemming werd echter kort daarna veranderd in het zendingsgebied Grote Meren. Ik was al in het toenmalige opleidingsinstituut in

Salt Lake City toen ik onder de wapenen werd geroepen in verband met de Koreaanse Oorlog. Ik heb twee jaar lang in Japan gediend.

In 1953 was ik weer in Salt Lake City. Mijn bisschop, Harvey R. Durrant, gaf mij in overweging toch nog een zending te vervullen. Deze derde oproep kwam van president David O. McKay. Twee maanden later was ik op weg naar Nederland.

Wat bent u na uw zending gaan doen?

Ik was vijftientig toen ik terugkwam van zending en ben direct aan een studie bestuurskunde begonnen aan de University of Utah. In 1959 heb ik mijn baccalaureats-

graad behaald. Kort daarna ben ik als agent gaan werken voor de New York Life Insurance Company. En dat deed ik nog toen ik op zending geroepen werd.

In 1957 ben ik in de Salt Lake Temple getrouwd met Daryl van Dam, zij is al bijna 35 jaar mijn liefhebbende echtgenote, mijn rechterhand, mijn belangrijkste hulpbron. Ze heeft ongelooflijk veel talenten. Ze heeft zes boeken over huishelijk leven geschreven. En ook nu is ze boordevol ideeën voor dit zendingsgebied. Zonder haar, en natuurlijk mijn Hemelse Vader, zou het me niet lukken. We zijn gezegend met negen kinderen, van wie er acht in leven zijn. Vijf van onze kinderen hebben een

zending vervuld: drie in Japan, één in Calgary (Canada) en één in Nieuw-Zeeland. Al onze schoonzoons zijn op zending geweest. Zij hebben achtereenvolgens een zending vervuld in: Finland, de Filipijnen, Bolivia, Hawaï en Zwitserland. Zeven van onze kinderen zijn in de tempel getrouwd. De achtste, onze zoon Gregory, komt aanstaande zaterdag [27 juli j.l., red.] terug van zijn zending in Osaka (Japan).

Door wie bent u als zendingspresident geroepen?

Wij zijn geroepen door president Thomas S. Monson en aangesteld door ouderling M. Russell Ballard. We waren vorig jaar septem-

ber al benaderd door ouderling Russell M. Nelson of wij bereid waren een roeping te aanvaarden, wat die roeping dan ook mocht zijn. Op 8 januari kregen we een telefoontje van het kantoor van president Monson. Of we wilden langskomen. Hij heeft mij toen als zendingspresident geroepen. Aan welk zendingsgebied we werden toegewezen, kregen we nog later te horen, ergens in maart.

Waaruit bestond de training voor deze roeping?

Eerst hadden we twee oriëntatiedagen op het hoofdkantoor van de kerk. We kregen een overzicht van waar ons werk uit bestaat; hoe we ons het beste konden voorbereiden, wat we moesten meenemen. Ook werd er al ingegaan op het zendingswerk.

Daarna hadden we zes dagen opleiding in het opleidingsinstituut in Provo. De eerste twee ochtenden kregen we instructies van het Eerste Presidium. Eerst president Gordon B. Hinckley. De volgende ochtend president Thomas S. Monson. De daaropvolgende ochtenden en avonden kregen we instructies van een lid van de Raad der Twaalf, en daar tussenin van een lid van het Quorum der Zeventig of een medewerker van de afdeling zendingswerk. Het was een groot geestelijk feestijn!

Hoe vindt u het om weer in Nederland te zijn?

We vinden het geweldig! Nederland is een schitterend land. Het viel ons meteen op dat er in de kerk veel veranderd is. Toen ik zesendertig

jaar geleden vertrok, waren er geen ringen, geen wijken, geen tempel op een paar uur afstand, geen plaatselijke leiders, geen patriarchen, geen Nederlandse regionaal vertegenwoordiger, geen Nederlandse algemeen autoriteit. Er ging niemand op zending vanuit Nederland. Het is geweldig dat er nu zoveel jongeren op zending gaan. Zij zijn de leiders van morgen. Nee, als je een tijd bent weg geweest, zie je het grote verschil heel duidelijk.

Wat is uw streven als zendingspresident?

Wij vinden het heel belangrijk dat er een goede band is tussen de zendelingen en de leden. We moeten niet vergeten dat de zendelingen leden zijn en de leden zendelingen. We behoren tot dezelfde kerk en hebben hetzelfde doel. Wij hopen onze zendelingen te motiveren tot een creatieve samenwerking met de wijken en gemeenten. Ik ben ervan overtuigd dat we dan grote vooruitgang zullen boeken. De Heer weet waar de oprechten van hart zijn. Het is aan ons te reinigen en te heiligen, zodat de Heer ons kan zegenen. Wanneer er bekering is, komt dat door de Geest van de Heer. Wij moeten daarvoor open staan.

U bent blij dat u in Nederland geroepen bent?

We zijn heel blij dat we weer in Nederland zijn!

En met deze uitspraak stond het echtbaar op en ging weer verder met het leiden van de zoneconferentie. <

Theo Hoole: Zij zijn vervuld van de zendingsgeest

Broeder Theo Hoole, lid van de hoge raad van de Ring Apeldoorn, de broer van president Hoole, herinnert zich de volgende anekdote die goed aangeeft dat de familie Hoole het zendingswerk altijd een warm hart heeft toegedragen.

'Ook in Amerika zijn Henk en Daryl altijd zendelingen voor Nederland gebleven, niet in het minst voor zijn naaste familie. Zo vertrokken mijn vrouw, Marijke, en ik in 1976 voor een maand vakantie naar Amerika, waar inmiddels drie broers en een zus woonden. Het lag in de bedoeling dat wij bij elk familielid één week zouden doorbrengen. Wij startten bij familie in Californië en bleven daar dik drie weken. Niemand wilde ons op weg helpen naar Salt Lake City. "Wat viel daar nou te beleven, bij die heilige boontjes die niet roken en drinken." We raakten steeds meer geprikkeld, omdat we dit voor onszelf wilden uitmaken. Met de Greyhound bus arriveerden we ten slotte bij de twee broers, Henk en Dolf, in Salt Lake City voor de laatste vier dagen van onze vakantie. Het werden de beste dagen van onze vakantie. Wij werden diep geraakt door het levende evangelie in de gezinnen Hoole, hun liefde en eenheid! Dat was het begin van onze bekering. Toen we ons in juni 1979 lieten dopen, voelden we dat deze liefde en eenheid met de familieband was verweven. We hebben daar altijd grote kracht uit geput.

Henk en Daryl zijn mensen met veel wijsheid en een uiterst positieve instelling. Toen ik ze onlangs een persoonlijke kwestie voorlegde, antwoordde Henk: Een half glas water kan half leeg zijn, maar het kan ook half vol zijn, het is maar hoe je het bekijkt. Dat getuigt voor mij van veel wijsheid.'

ZHV-vriendschapsdag

Ring Apeldoorn:

Help, hoe kan ik helpen

Willy Dohle

Tijdens de vriendschapsdag, die vooraf werd gegaan door een gezellige *slumber party*, kwam het thema: HELP, HOE KAN IK HELPEN op verschillende manieren naar voren. De nadruk lag voornamelijk op het welzijnsprogramma. Vooral de zelfredzaamheid stond centraal, wat bleek uit de toespraken en praktijkvoorbeelden.

Niets nieuws? Toch weer een aansporing om het profetenvoord te volgen. De jaarvoorraad, de EHBO-does, de noodvoorraad, het drogen van voedsel of dat tot sap verwerken, financiële onafhankelijkheid, emotionele bijstand, beroepsplanning. Al deze zaken werden besproken en aanschouwelijk gemaakt, zodat we opnieuw

gemotiveerd waren om aan de slag te gaan.

Helpen. Help jezelf, je gezin, je naaste. Hoe kan ik helpen om mijn talenten en die van mijn naaste te ontwikkelen en te vergroten?

En dat er talenten zijn, hebben we gemerkt aan de muzikale bijdragen. Pianomuziek, een duet met piano-begeleiding en een koortje. Andere talenten kwamen tijdens de pauze naar voren.

Tot slot van deze vriendschapsdag zorgde een toneelgroepje onder leiding van zuster M. Fraterman voor een leerzame lezing.

'Professor' Fraterman onderwees ons over de mens en zijn relaties. Zij liet achterevolgens naar voren komen: Jan Klaassen, Hanae

Professor Fraterman voert de heks ten tonele.

(een geisha), Arie Agent, Tine Top (een pop) en een heks. Uit hun relaas bleek zonneklaar dat in onze relatie tot de medemens vaak alleen het uiterlijk telt. Daardoor ont-

staan er misverstanden en ... eenzaamheid.

Hoe dit voorkomen kan worden zei de groep met een lied, waarvan het refrein als volgt luidt:

Wij zijn één! Dat is wat wij allemaal betrachten,

Eén! Dat is waar wij allemaal naar smachten.

Eén! In woorden, daden en gedachten:

Help de ander, dan zijn wij één!

Als we deze boodschap meenemen in ons hart en het komende jaar in praktijk brengen, zal onze omgeving er anders uit gaan zien. Dan heeft deze vriendschapsdag haar doel bereikt!

Dit was een vriendschapsdag, waar oude vriendschappen versterkt en nieuwe vriendschappen gesloten werden. <

De zusters dansen hun spieren los.

W E R E L D W I J D

Armenië schenkt grond aan de kerk

Op 24 juni hebben drie algemene autoriteiten van de kerk, Russell M. Nelson en Dallin H. Oaks van de Raad der Twaalf, en Hans B. Ringger van de Zeventig, namens de kerk een schenking in de vorm van een perceel in de stad Jerevan in ontvangst genomen, hun aangeboden door vertegenwoordigers van de Armeense Socialistische Sovjet-Republiek. Het perceel, vlakbij de Turkse grens, biedt een prachtig uitzicht op de berg Ararat.

De grond is de kerk geschonken als dank voor de door haar geboden hulp na de aardbeving in 1988 die de republiek grotendeels verwoestte.

Er zal op het perceel een gebouw van vier verdiepingen worden gezet, dat dienst zal doen als kerkgebouw, kantoor en onderkomen voor de vrijwilligers, die werkzaam

zullen zijn in een cementfabriek, een gezamenlijk project van de Huntsman Chemical Co.(broeder Jon Huntsman is een van de initiatiefnemers van dit project. Zie *Kerknieuws*, november 1989, blz. 11-13) en de regering van Armenië. <

De kerk erkend door Russische republiek

Rusland, de grootste republiek van de Sovjetunie, heeft dit kerk de officiële status toegewezen.

Alexander Roetskoj, vice-president van de Russische Socialistische Federatieve Sovjetrepubliek, heeft dit bekendgemaakt tijdens een banket op 24 juni j.l., na afloop van het concert van het Mormoons Tabernakelkoor in het Bolsjoi-theater in Moskou - het hoogtepunt van de tournee van het koor door Oost-Europa.

Deze status stelt de kerk in staat bij verschillende minis-

teries van de republiek verzoeken in te dienen.

Ook kan zij nu in de hele republiek gemeenten organiseren. Er werken al zendelingen in de republiek. <

Zendingsgebied in Bulgarije

Het Zendingsgebied Sofia Bulgarije, dat op 1 juli 1991 is georganiseerd, is het 37ste in Europa en het 268ste van de kerk.

Het nieuwe zendingsgebied is het tweede dat dit jaar in Oost-Europa is georganiseerd. Het andere is het Zendingsgebied Berlijn Duitsland, dat ook op 1 juli j.l. is geopend.

In 1990 zijn er vier zendingsgebieden in Oost-Europa georganiseerd: Helsinki Finland-Oost, Praag Tsjechoslowakije, Boedapest Hongarije en Warschau Polen.

Als president van het Zendingsgebied Sofia Bulgarije is geroepen Kiril P. Kiriakov (68), afkomstig uit de Wijk

Manassas 1 in de Ring Fairfax Virginia. Hij is geboren in Bulgarije.

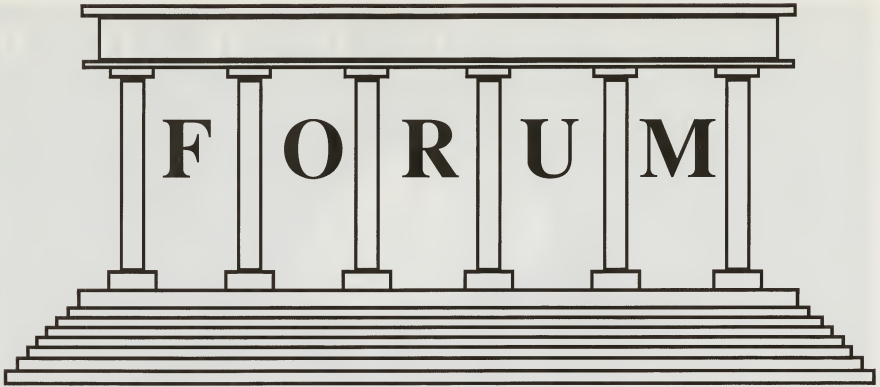
Momenteel zijn er 10 ouderlingen, vier zendelingzusters en twee echtparen werkzaam in Bulgarije. <

Kerkgebouw in Polen ingewijd

Op zaterdag 22 juni jongstleden is in Warschau het eerste HLD-kerkgebouw van na de Tweede Wereldoorlog ingewijd.

De inwijding is verricht door ouderling Russell M. Nelson van het Quorum der Twaalf Apostelen. Het gebouw werd ingewijd tot 'vredeoord voor verontruste zielen en een haven van hoop voor hen die honger en dorsten naar gerechtigheid'.

De inwijdingsplechtigheid werd bijgewoond door 400 mensen, onder wie vertegenwoordigers van het stadsbestuur van Warschau en van de Poolse regering. <

forum (Lat.), o., 1. (oorspr.) markt, plein te Rome, m.n. dat tussen Kapitoel en Palatijn waar het volk samenkwam om de publieke zaken te bespreken, recht te doen enz.; vand. oneig. voor openbare gerechtsplaats: *iets brengen voor het forum der publieke opinie*, het in openbaar bespreken; - (rechtst.) *het forum van de eiser*, het bevoegde gerecht, de bevoegde rechter; - 2. (-s), bijeenkomst

waarop een of meer deskundigen c.q. kunstenaars een inleiding houden over een bep. onderwerp en daarna daarover in discussie treden met het publiek; - ook voor de groep deskundigen zelf: *de vraag wordt aan het forum voorgelegd*; -avond, m. (-en); -**bijeenkomst**, v. (-en); -**discussie**, v. (-s); -**gesprek**, o. (-ken); -**lid**, o.

Hoe u zelfvertrouwen kunt ontwikkelen, terwijl u toch op de Heer blijft vertrouwen

De eerste stap op weg naar zelfvertrouwen is jezelf los te maken van wat anderen zeggen over wat je doet. Dat kan heel tastbaar door een tijdje met 'plusen en minnen' te werken. Als ik, bijvoorbeeld, iets positiefs doe (stel: ik ben op tijd opgestaan) dan zet ik een plusje op de kalender. Doe ik iets negatiefs (bijvoorbeeld zwichten voor een ijsje, ondanks goede voornemens) dan zet ik een minnetje. Dit systeem maakt duidelijk dat er zelfs op de negatiefste dagen nog plusjes zijn. Vaak net zoveel als de minnetjes, soms zelfs meer, maar we richten ons te vaak op de minnetjes, omdat we geneigd zijn die te onthouden.

Ik ontdekte dat mijn positieve gevoelens over mijzelf meestal samenvallen met de mate waarin het mij lukt 'de koers naar de hemel' vast te houden en te volgen. Bovendien blijkt dat als ik mijn deel doe, mijn Hemelse Vader de rest doet. De zegswijze: 'Werk alsof het alleen van jou afhangt en bid alsof het alleen van de Heer afhangt' is een constante stimulans.

En is er eens een negatieve dag, dan kam ik wat extra vaak mijn haar, want op de spiegel staat met joekels van letters:

'De Heer en ik zijn een onverslaanbaar team!'

Nicolette Steinvorte
Lieuwarden

Het is belangrijk te beseffen dat we kinderen van onze Vader in de hemel zijn en dat Hij wil dat we vertrouwen hebben in onze vermogens en het beste uit onszelf halen. Maar om dat te doen hebben we de Heer nodig en zullen we vaak tot Hem moeten bidden. Zelfs als we een positief zelfbeeld hebben, behoren we op de Heer te vertrouwen, omdat er in ons leven zoveel op ons afkomt waardoor we de moed kunnen verliezen.

Zelfvertrouwen en Godsvertrouwen gaan hand in hand.

Loraine Rodgers
Jefferson (Oregon)

God is onze Vader. Hij weet wie wij zijn en waar wij toe in staat zijn (en wij zijn tot veel meer in staat dan we zelf beseffen). Dienovereenkomstig heeft Hij ons in deze tijd en naar deze plaats gestuurd om werk voor Hem te doen.

Daarom is het van belang dat wij beseffen wie we zijn en wat ons werk is. Daarbij moeten we ons niet meten aan anderen, want je raakt of depressief omdat die ander zoveel meer kan en doet, of je raakt zelfvoldaan omdat je denkt dat je beter bezig bent dan de ander. Alma zegt terecht: '(...) want ik zou tevreden moeten zijn met de dingen, die de Here mij heeft toebedeeld' (Alma 29:3). Noch moeten we ons laten leiden door wat anderen over ons zeggen. Eerder moeten we ons laten leiden door wat onze Hemelse Vader ons te zeggen heeft: door zijn Geest, door de Schriften, door zijn geïnspireerde leiders

En '(...) dan zal uw vertrouwen in het nabij-zijn van God sterk worden' (LV 121:45). Het lijkt op het maken van een vrije val, maar dan blijkt dat de Heer ons vleugels geeft.

**Bert Niessink
Nieuwegein**

Niet voor niets wordt er steeds weer op gehamerd dat het van uitermate groot belang is in de Schriften en de boeken van de kerk te studeren, vooral ook om in deze laatste dagen gebedsruimte te vinden.

Omdat ik zo goed als de enige ben die de zorg van mijn hoogbejaarde moeder op mij heb genomen, was ik bijzonder verheugd toen ik in het vroege ochtenduur ter voorbereiding op een instituutles het volgende las:

- 1. Ontwikkel de eigenschappen van God, waarmee u geboren bent.**
- 2. Bid vaak en leef het evangelie na.**
- 3. Besef dat zelfvertrouwen en godsvertrouwen hand in hand gaan.**
- 4. Bedenk dat u een kind van Hemelse Ouders bent.**

'Verzwaart de lasten van uw ouders niet door hen te verwaarlozen (...) [of] verdriet of leed te veroorzaken. (...) Dus kinderen, denk aan uw ouders. Nadat zij gedurende uw prille jeugd en kinderjaren hebben verzorgd, nadat zij u hebben gevoed, gekleed en grootgebracht, nadat zij u een bed hebben gegeven om op te rusten en alles hebben gedaan wat zij voor uw bestwil konden doen, verwaarloost hen dan niet wanneer zij minder sterk worden en gebukt gaan onder het gewicht van hun jaren. Laat hen niet alleen, gaat bij hen in de buurt wonen, en doet alles wat u kunt om voor hun gerief en welzijn te zorgen.' Joseph F. Smith, *Evangelieleer*, blz. 311-312).

Onder het lezen werd ik vervuld met grote blijdschap, het gaf mij zelfvertrouwen en vertrouwen in de Heer, die juist op momenten dat ik het niet meer zo zag zitten mijn oog op dit deel van een toespraak liet vallen. Het gaf mij de kracht om door te gaan en op mijn Leidsman te blijven vertrouwen.

**Rita Sluyter
Amsterdam**

Schrijf ons als u goede ervaringen of praktisch succes met een van de onderstaande onderwerpen hebt!

december: Hoe u het evangelie aan uw vrienden kunt vertellen zonder opdringerig te zijn

februari: Hoe u de romantiek in uw huwelijk kunt bewaren

maart: Hoe u uw kinderen kunt leren zelfredzaam te zijn

april: Hoe u als alleenstaand ouder uw taak kunt volbrengen

Schrijf (ongeveer 100-150 woorden) naar het Kerkelijk Vertaalbureau, postbus 224, 3430 AE NIEUWEGEIN, telefax 03402-45883. De redactie behoudt zich het recht voor de bijdragen te redigeren en in te korten; ze worden niet teruggestuurd. De gebruikte bijdragen moeten niet gezien worden als officiële kerkleer. Ze moeten steeds 6 weken voor de verschijningsdatum in ons bezit zijn.

De zendelingenpagina's

Deze maand in de zendelingenpagina's een verslag van Joeri Mulder uit de Wijk Apeldoorn, die werkzaam is in het Zendingsgebied Antwerpen België; en een verslag van Marco Gunster uit de Gemeente Alkmaar, die werkzaam is in het Zendingsgebied Londen-Zuid Engeland.

Ouderling Mulder (links) met het gezin Pijl en zijn collega, ouderling Losee.

Het zendingskantoor aan de Appelmansstraat in Antwerpen.

Joeri Mulder

België. Toen ik hoorde dat ik daar naar toe zou gaan, heb ik heel diep nagedacht, omdat de gemiddelde Nederlander toch wat raar aankijkt tegen België. Maar ik ben dankbaar dat ik hier twee jaar werkzaam mag zijn.

Momenteel ben ik werkzaam in St.-Niklaas [medio augustus, red.], in het Land van Waas. Na Gent is St. Niklaas de grootste stad van Oost-Vlaanderen. Deze stad heeft de grootste Grote Markt van België.

Als ik terugkijk op mijn zending zie ik dat ik veel vooruitgang heb gemaakt. Ik ben op zending gegaan om de Heer met geheel mijn macht, verstand en sterkte te dienen. Niemand is echter volmaakt, ik heb mijn fouten, maar ik weet dat we alles kunnen overwinnen, zoals in Ether 12:27 staat. De Heer heeft ons lief en geeft ons vaak een nieuwe kans.

Ik raad elke jongeman om aan op zending te gaan. Aanraden, nee, het is een verplichting! We geven maar een klein gedeelte van onze tijd aan de Heer en daarom is het een verplichting om op zending te gaan.

O, het evangelie is zo mooi! De Heer houdt van ons allemaal. Ik weet dat de Heer leeft en daar wil ik van getuigen. Hij is de Zoon van God. Hij kwam naar de aarde om zijn zending te volbrengen. Hij is Jezus de Christus, de Verlosser en Zaligmaker. Ik houd heel veel van Hem.

P.S. Ik ben dankbaar voor mijn zendingspresident, president B. Barrett. Zonder hem was ik niet zover gekomen.

Ouderling Gunster tijdens de spelletjesdag van de Zone Crawley.

vindt. Er is niets mooiers dan de Geest te voelen als iemand met kracht en gezag over de profeet Joseph Smith vertelt en iedereen in de kamer aanwezig weet dat de waarheid onderwezen wordt.

Het meeste succes behalen wij door met de leden samen te werken, vooral met gezinnen waar niet iedereen lid is. Het is mooi om te zien hoe het evangelie een gezin kan sterken.

Verder krijg je op zending de volmaakte gelegenheid om de beginselen van het evangelie te leren, zoals geloof, gehoorzaamheid aan de geboden, vasten en gebed.

God leeft en Jezus Christus is mijn Verlosser. Ik vind het een eer om Hem te mogen vertegenwoordigen, zelfs als de meeste mensen me niet geloven en daarvoor een hekel aan mij hebben.

Mijn zending is mijn leven. Ik zou haar voor geen goud willen missen.

Marco Gunster

Op 6 september 1990 ben ik op het vliegtuig naar Engeland gestapt om twee jaar lang te gaan werken in het Zendingsgebied Londen-Zuid. Ik was liever naar Tahiti gegaan, maar Engeland bevat me eerlijk gezegd ook uitstekend.

Ik wilde mijn hele leven al op zending, en nu ben ik al halverwege. Ik kan het bijna niet geloven, zo snel vliegt de tijd om.

Voordat ik op zending ging, heb ik zo nu en dan met de zendelingen samengewerkt en ik dacht dat ik wel wist hoe je zendingswerk moest doen. Dat viel goed tegen, want er is zoveel te leren dat een heel leven niet genoeg is.

Ik ben dankbaar dat ik op zending ben geroepen; het heeft mijn getuigenis zeer versterkt.

Er is niets mooiers dan iemands gelaat te zien veranderen naargelang bekering plaats-

Ouderling Gunster en zijn collega in het schandblok in Christchurch, een plaatsje aan de zuidkust van Engeland.

In het zendingsveld

Amerika

Kitty Bastein, Canada Toronto Mission, 338 Queen Street, Suite 214, Brampton, Ontario L6V 1C5, Canada

Marcel Braithwaite, California Anaheim Mission, 501 North Brookhurst, suite 100, Anaheim, Californië 92801, USA

Robert Brouwer, Florida Jacksonville Mission, P.O. box 17723, Jacksonville, FL 32245, USA

Jeroen Dekker, Washington Seattle Mission, PO box 3887, Bellevue, Washington 98009, USA

Jan Dijkwel, Utah Ogden Mission, 4155 Harrison boulevard, suite 105, Ogden, Utah 84403, USA

Johanna Dusseljee, Arizona Phoenix Mission, 6265 North 82nd Street, Scottsdale, Arizona 85250, USA

Devin Hale, Colorado Denver Mission, 2000 E. Easter Avenue, Suite 303, P.O. box 2674, Littleton, Colorado 80122, USA

Maarten 't Hoen, Canada Calgary Mission, 6940 Fisher Road S.E., suite 122, Calgary, Alberta T2H 0W3, Canada

Johan Jansen, California Santa Rosa Mission, 2300 County Center Drive, bldg A 129, Santa Rosa, Californië 95403, USA

Eric Mac Lean, Ohio Columbus Mission, 5025 Arlington Center, suite 30, P.O. Box 20130, Columbus, Ohio 43220, USA

Addy Marjenburgh, 2520 University Avenue, suite 150, Provo, Utah 84604, USA

Esther Mulder, Minnesota Minneapolis Mission, 5931 West 96th Street, Bloomington, Minnesota 55438, USA

Jos Rutten, Texas Houston East Mission, 820 South Friendswood Drive, suite 100, Friendswood, Texas 77546, USA

Azië

Yashino Furukawa, Japan Sapporo Mission, Kita 2 Jo Nishi 24 Chome, 245 Banchi 14 Chuo-Ku, Sapporo, Hokkaido 064, Japan

Frankfurt-tempel

Pieter den Brouwer, Frankfurt-tempel, Talstrasse 10, 6382 Friedrichsdorf 1, Duitsland

Jürgen Lepinoy, Frankfurt-tempel, Talstrasse 10, 6382 Friedrichsdorf 1, Duitsland

Europa

Jolanda Ariaans, England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire WA15 7UP, Engeland

Tom de Bisschop, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH, Engeland

Yanina Cadillo Alborno, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH, Engeland

Aldrin Esser, England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, Engeland

Koenraad Gijssel, Zendingsgebied Antwerpen België, Appelmannsstraat 24, B-2000 Antwerpen

Stefaan van Gijssel, Zendingsgebied Brussel België, Blvd. Brand Wilcox 87, B-1040 Brussel

Marco Gunster, England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey CR4 4ED, Engeland

Dennis Hulleman, England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire WA15 7UP, Engeland

Esther de Kock, England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire WA15 7UP, Engeland

Eddy Martens, Mission Berlin Deutschland, Gräfentalerstrasse 5, W-1000 Berlin 46, Bondsrepubliek Duitsland

Boris van Monsjou, Mission Dresden Deutschland, Tiergartenstrasse 40, Postschliessfach 256, O-8020 Dresden, Bondsrepubliek Duitsland

Joeri Mulder, Zendingsgebied Antwerpen België, Appelmannsstraat 24, B-2000 Antwerpen

Roy Oomen, Zendingsgebied Antwerpen België, Appelmannsstraat 24, B-2000 Antwerpen

Petra Riem, England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, Engeland

Marvin Stigter, England London Mission, 64-68 Exhibition Road, Londen SW7 2PA, Engeland

Robert Teske, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH, Engeland

Brian Wursten, England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, Engeland

Het gezin: een plek voor geestelijke groei

In het Boek van Mormon staat het verhaal van tweeduizend bijzonder gelovige jongemannen die samen met Helaman voor de vrijheid vochten. 'Nimmer heb ik zulk een heldenmoed gezien,' schreef Helaman, die daarna uitlegde wat de bron van hun geloof was geweest: '(...) door hun moeders was hun geleerd, dat God hen zou bevrijden, indien zij niet twijfelden' (zie Alma 56:45, 47).

Ouderling James E. Faust heeft ons gewezen op de kracht van wat wij thuis leren: 'Het is thuis in het gezin waar men zich waarden eigen maakt, waar tradities geoefend worden, en men leert dat men verplichtingen aan anderen heeft. Er zijn geen deugdelijke plaatsvervangers [voor het gezin]' (uit 'Zal ik gelukkig worden?' *De Ster*, juli 1987, blz. 75).

DE HEER OP DE EERSTE PLAATS STELLEN

De familie Hurtado – een weduwe met vier kinderen – had een winkeltje aan huis in Bolivia. 's Zondags hadden zij de meeste klanten. De zendingen onderwezen en doopten het hele gezin. De week daarop vroeg een van de dochters haar moeder wie van hen zondag thuis moest blijven om op de winkel te passen. Zuster Hurta-

do kondigde aan dat de winkel voortaan 's zondags dicht zou zijn. Haar dochter wees haar erop dat zij hun beste klanten zouden verliezen, maar zuster Hurtado liet zich niet vermurwen. Mettertijd ging de omzet van het winkeltje zelfs omhoog.

Die dochter leerde iets van haar moeders toewijding aan het evangelie. Later ging zij op zending. Bij het onderwijzen van het evangelie vertelde ze dikwijls over haar moeders besluit om de geboden te onderhouden. (Zie Sandra Stallings, 'Het geloof om gehoorzaam te zijn', *De Ster*, april 1987, blz. 25-27.)

De prioriteiten die in het gezin worden gesteld, zijn van eeuwig belang. President Ezra Taft Benson heeft eens gevraagd: 'Streven wij ernaar de Heer op de eerste plaats te stellen en Hem te behagen?' ('Het grote gebod – heb de Heer lief', *De Ster*, juli 1988, blz. 4.)

Hoe kunnen we de Heer in ons gezin op de eerste plaats stellen?

EEN PLEK OM GEESTELIJK TE GROEIEN

Wanneer wij de Heer thuis op de eerste plaats stellen, wordt dat een plek waar onze geest kan worden vernieuwd en versterkt. Zuster Margaret Murdock uit Salt Lake City kreeg het verzoek een ZHV-les over de Schriften te geven. Bij het

voorbereiden van haar les kwam ze tot het besef dat ze de Schriften nooit voldoende had bestudeerd om ze deel te laten worden van haar dagelijks denken. Als alleenstaande moeder met vijf kinderen en een zware baan was zij zich ervan bewust dat zij meer leiding nodig had.

Nu besteedt zuster Murdock 's ochtends en 's avonds een halfuur aan haar schriftstudie. Voor het eerst ervaart ze dat de woorden van de Heer bij haar opkomen wanneer zij moeilijkheden heeft op haar werk of thuis met de kinderen. 'Nu zie ik de mensen met wie ik op mijn werk te maken heb als kinderen van onze Hemelse vader,' zegt zuster Murdock. Een van haar collega's is onvriendelijk en moeilijk om mee samen te werken. 'Ook hij is een kind van God,' zegt zuster Murdock, 'alleen weet hij het nog niet.' Omdat zij thuis de tijd neemt voor de Heer, is zuster Murdock's gemoedsrust groter – ongeacht de moeilijkheden die de kop op steken.

Ons gezin kan groot of klein zijn. Het kan een echtpaar of een alleenstaande omvatten. Het kan al dan niet kinderen omvatten. Wat de omstandigheden ook zijn, ieder van ons kan van ons gezin een plek van geestelijke groei maken.

Welke activiteiten kunnen aan onze geestelijke groei bijdragen? □

WAAR IS DE KERK?

Enige tijd geleden liep ik door de binnenstad van Salt Lake City, toen er dicht bij me een auto stopte. De chauffeur vroeg: 'Waar is de mormoonse kerk?' Ik nam aan dat hij een plek of een gebouw bedoelde en ik wees hem het kantoorgebouw van de kerk, het hoofdkantoor van de kerk, de indrukwekkende tempel en de historische Tabernakel, die bijna allemaal van die plek af te zien waren. Hij bedankte me en reed weg.

IS DE KERK IN ONZE GEBOUWEN?

Nu kan ik u dezelfde vraag stellen: 'Waar is de kerk?' Is de kerk onze mooie gebouwen, die over het algemeen goed onderhouden zijn, netjes en schoon, en waar we terecht trots op zijn? De kerk moet meer zijn dan alleen onze gebouwen, want verscheidene jaren lang na de organisatie ervan, waren er geen kerkgebouwen. We hadden alleen een tempel. Zou u dus, als u gevraagd werd 'Waar is de kerk?', 'In de tempels' antwoorden?

Enkele jaren geleden bevonden mijn vrouw en ik ons op een prachtige herfstdag in de Kirtland-tempel (Ohio). Het was laat in de herfst, en de middagzon scheen door de oude, handgemaakte ruiten. Het gebouw was licht, ruim en geweldig. Omdat enkele van mijn voorouders aan de bouw ervan hadden meegewerkt, stemde het me nederig en voelde ik me vereerd dat ik me onder dat dak kon bevinden. Binnen die

muren en onder de betovering van die plek, was ik verrukt over de schoonheid ervan. Ik was zo onder de indruk van het gebouw dat ik bij mijn terugkeer op het hoofdkantoor van de kerk de andere algemene autoriteiten vertelde dat het geweldig zou zijn als dat gebouw nog steeds dienst zou doen als een van onze tempels.

Ouderling Boyd K. Packer zette mijn gedachten echter weer op het rechte spoor door te zeggen: 'We bezitten het gebouw weliswaar niet meer, maar toen de leden daar weggingen, namen ze het belangrijkste mee. Ze behielden de sleutels van de verordeningen, die verbonden en de verzegelmacht. Ze namen alle essentiële dingen mee die we nu nog bezitten.'

En daarom kan de kerk niet in de tempels zijn, of kunnen de tempels de kerk niet zijn – hoe mooi ze ook zijn, want de tempelgebouwen op zich zijn niemand tot zegen. Het zijn de prachtige omhulsels van de parels van grote waarde die daar bediend worden door de priesterschap van God.

Dankzij mijn geweldige vrouw is de Geest van de Heer vaak in onze verschillende woningen aanwezig geweest. Elke woning die we hebben gehad, was een heilige plaats voor me. Sinds ons huwelijk hebben we op kamers gewoond, met gemeenschappelijk toilet en bad op de etage, en in kleine flats. We zijn ook eigenaar geweest van drie verschillende huizen. In zekere zin is de kerk in elk daarvan aanwezig geweest. Maar,

hoewel we er gelukkig waren, zou ik niet graag teruggaan om in die huizen te wonen. Het koninkrijk Gods is daar niet.

IS DE KERK IN ONS GEZIN?

Is de kerk dan in ons gezin? Nu komen we heel dicht bij het goede antwoord. In zekere zin kan een gezin de leringen van de Heiland beter bijbrengen dan enig andere instelling. De kerk bestaat voornamelijk om het gezin te versterken. Dat woord gezin zie ik ruim. In de kerk hebben we het traditionele gezin zowel als het eenoudergezin. Bovendien wordt ieder alleenstaand lid door de kerk in zeker opzicht als gezin beschouwd. En we hebben ook het wijkgezin, waarover de bisschop als geestelijk vader is gesteld.

Een succesrijk gezin heeft meestal een sterk, zorgzaam hoofd. In de ideale situatie is het een priesterschapsdrager wiens macht en invloed wordt gehandhaafd door 'overreding, lankmoedigheid, zachtmoedigheid, ootmoed en ongeveinsde liefde' (Leer en Verbonden 121:41). Dat priesterschap is wenselijk, omdat God hen zal zegenen die door dit priesterschap gezegend zijn. Maar ook veel moeders, oma's en anderen zijn een succesrijk, zorgzaam gezinshoofd geweest. Het kenmerkende van een succesrijk gezin schijnt te zijn dat de gezinsleden om elkaar blijven geven. Ze geven het niet op. Nooit. Ze blijven elkaar steunen in moeilijkheden, bij sterfgevallen en andere problemen.

Wij kennen een hechte familie die er opmerkelijk goed in slaagt iedereen bij elkaar te houden. Zodra de ouders het gevoel hebben dat hun invloed op de tieners aan het verminderen is, schakelen ze neven en

nichten in om tegenwicht te bieden aan de druk die leeftijdgenoten uitoefenen.

Ik wil alle familieleden – grootouders, ooms, tantes, neven en nichten – aanmoedigen om te helpen en steun te verlenen. Wat voor grootouders, ooms en tantes het belangrijkste is om te geven, is onvoorwaardelijke liefde, die tot uiting komt in interesse en bezorgdheid. Daarmee worden zelfvertrouwen, zelffatching en een gevoel van eigenwaarde bevorderd.

Het feit dat sommige leden niet tot een functionerend, traditioneel gezin behoren, is geen reden om een koers te gaan volgen die de familieactiviteiten zou verminderen of beeindigen onder hen die ze kunnen en behoren te hebben. Met de verhevigde aanvallen op het gezin die vaak het uiteenvallen ervan tot gevolg hebben, behoren we alles te doen wat in ons vermogen ligt om al het mooie en goede van het gezin te behouden.

IS DE KERK IN ONS HART?

Het gezin is dus een belangrijk deel van de kerk, en moet dat altijd blijven. Maar het koninkrijk van de Heer moet uiteindelijk in ons hart te vinden zijn om ook elders aanwezig te kunnen zijn. Paulus heeft ons daar de sleutel toe gegeven toen hij aan de Romeinen schreef: 'Hij, die de harten doorzoekt, weet de bedoeling des Geestes' (zie Romeinen 8:27). Hij schreef ook: '(...) de liefde Gods [is] in onze harten uitgestort [...] door de heilige Geest, die ons gegeven is' (zie Romeinen 5:5).

Uit het verhaal van David, die al in zijn jeugd als de toekomstige koning van Israël geroepen werd, leren we hoe de Heer ons oordeelt naar ons hart. We herin-

neren ons allemaal hoe de Heer de profeet Samuël naar het huis van Isaï stuurde. Hij zei: '(...) onder zijn zonen heb Ik Mij een koning uitgezocht' (zie 1 Samuël 16:1). Isaï liet zijn zeven oudste zonen een voor een aan Samuël voorbijgaan. De Heer droeg Samuël op, bij de overweging van een van de zoons, om niet te letten op 'zijn voorkomen noch op zijn rijzige gestalte. (...) Het komt immers niet aan op wat de mens ziet; de mens toch ziet aan wat voor ogen is, maar de Here ziet het hart aan' (zie 1 Samuël 16:7). Toen de zeven zonen aan Samuël voorbijgegaan waren, zei Samuël tegen Isaï: 'De Heer heeft dezen niet verkoren.

'Hierop zeide Samuël tot Isaï: Zijn dit al de jongens? Deze antwoordde: De jongste ontbreekt nog; zie, hij weidt de schapen. Toen zeide Samuël tot Isaï: Laat hem halen, want wij zullen niet gaan aanzitten, voordat hij hier gekomen is.

'Daarop liet hij hem halen. Hij nu was rossig, ook had hij mooie ogen en een schoon voorkomen. Toen zeide de Here: Sta op, zalf hem, want deze is het.

'Samuël nam de oliehoorn en zalfde hem te midden van zijn broeders. Van die dag af greep de Geest des Heren David aan' (1 Samuël 16:10-13).

Net als bij Daniël vanouds, heeft alles wat wij in het leven wel of niet doen zijn oorsprong in ons hart, in onze voornemens. Toen Daniël zich aan het hof van Nebukadnessar bevond, de grote Babylonische koning die Jeruzalem had veroverd, nam hij 'zich voor, zich niet te verontreinigen met de koninklijke spijze of met de wijn die de koning placht te drinken' (Daniël 1:8). En Daniël hield zich aan dat voornemen. Uiteindelijk bracht dat hem de hoogste hemelse en aardse eer.

De grootsheid van het hart van Willard Richards werd duidelijk vlak voor de marteldood van de profeet Joseph Smith. Joseph zei tegen broeder Richards: 'Als we de gevangenis ingaan, gaat u dan met ons mee?'

Broeder Richards antwoordde: 'Broeder Joseph, u hebt me niet gevraagd om samen met u de rivier over te steken, om mee te gaan naar Carthage, om mee te gaan naar de gevangenis, en denkt u dat ik u nu in de steek zal laten? Ik zal u zeggen wat ik zal doen: als u wegens verraad veroordeeld wordt tot de strop, zal ik mij in uw plaats laten ophangen, zodat u vrij zult zijn.'

De profeet zei: 'Dat gaat niet.'

Willard Richards antwoordde: 'Ik doe het toch' (*History of the Church*, deel 6, blz. 616).

Alma leert ons de noodzaak om het goede zaadje van geloof in ons hart geplant te hebben:

'Laten wij nu het woord bij een zaadkorrel vergelijken. Indien gij plaats inruimt in uw hart, zodat er een zaadkorrel kan worden gezaaid, en het een echte of goede zaadkorrel is, en gij die niet door uw ongeloof uitwerpt, zodat gij de Geest des Heren wederstaat, ziet, het zal in uw boezem beginnen te zwellen, en wanneer gij dat gevoelt, zult gij tot uzelf zeggen: Het moet wel een goed zaad zijn, of een goed woord, want

het begint mijn verstand te verlichten, ja, het begint mij aangenaam te stemmen' (Alma 32:28).

Openbaring krijgen we niet alleen in onze gedachten, maar ook in ons hart. In een openbaring aan Oliver Cowdery, in Leer en Verbonden 8, zegt de Heer: 'Ja, zie, Ik zal in uw verstand en in uw hart tot u spreken door de Heilige Geest, Die op u zal komen en in uw hart wonen' (vs. 2). Ik vind het erg interessant dat het hart de woonplaats is van de Heilige Geest.

Als de Heer nu eens aan u zou verschijnen, net als aan Salomo, en zou zeggen: 'Vraag; wat zal Ik u geven?' Wat zou u antwoorden? Zou u om een nieuwe auto vragen? Een nieuw huis? Gezondheid? Of een positie in dit leven? Salomo vroeg daar niet om. Hij vroeg niet om roem of rijkdom. Hij vroeg: 'Geef dan uw knecht een opmerzaam hart.' Dat antwoord beviel de Heer.

'En God zeide tot hem: Omdat gij dit gevraagd hebt, en voor u geen lang leven hebt gevraagd, en geen rijkdom, en ook niet gevraagd hebt het leven uwer vijanden, maar voor u inzicht hebt gevraagd om een rechtszaak te kunnen horen,

'zie, Ik doe naar uw woord; zie, Ik geef u een wijs en verstandig hart, zodat uws gelijke vóór u niet geweest is, noch na u zal opstaan.

'En ook wat gij niet gevraagd hebt, geef Ik u, zowel rijkdom als eer, zodat onder de koningen uws gelijke niet zal zijn geweest al uw dagen' (1 Koningen 3:5, 9, 11-13).

Er staat duidelijke taal in afdeling 64 van de Leer en Verbonden. In het desbetreffende vers staat aan wie ons hart toebehoort: 'Ik, de Here, verlang het hart van de mensenkinderen' (zie Leer en Verbonden 64:22).

Wat had ik dus moeten zeggen toen de man in de

auto mij vroeg: 'Waar is de mormoonse kerk??' Dat heeft mij sindsdien dwarsgezet. Als ik naar mezelf had gewezen en gezegd dat de kerk zich voornamelijk in mijn hart bevond, had de reiziger beslist enigszins bevreemd afscheid van mij genomen. Maar mijn antwoord zou juist zijn geweest dan toen ik hem de weg wees naar onze geliefde, fantastische, hoge tempelspitsen; naar de majestueuze koepel van de Tabernakel; en naar de andere wereldberoemde monumenten en gebouwen – hoe geweldig en uniek ze ook zijn. Ik zou daarmee een juist antwoord hebben gegeven, want de Heer heeft gezegd: 'Het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat.

'En men zal niet zeggen: Ziet hier, of ziet daar! want, ziet, het Koninkrijk Gods is binnen ulieden' (SV, Lucas 17:20-21).

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen is in ons hart, en wanneer ieder van ons haar in ons hart heeft, zal zij ook in onze geweldige huizen van aanbidding zijn, in onze geweldige onderwijsinstellingen, in onze fantastische tempels, en in ons gezin.

Het was Paulus' gebed dat Christus door geloof in ons hart mocht wonen (zie Efeziërs 3:14-19). Dat is ook mijn gebed. Ik voel me als Petrus toen enkele van de eerste heiligen begonnen af te vallen en de Heiland zich daar zorgen over maakte. De Heiland zei tegen de Twaalf: 'Gij wilt toch ook niet weggaan?' Petrus antwoordde namens de Twaalf en zei: 'Heere! tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.

'En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods' (SV, Johannes 6:67-69). □

EEN NIEUW LEVEN VOOR ZUSTER ELLIOTT

Jay R. Lyman

Toen ik als huisonderwijzer werd toegewezen aan een nieuwe zuster in de wijk, die ik Ruth Elliott zal noemen, wilde ik meer over haar weten voordat ik haar bezocht. Daarom praatte ik met haar voormalige bisschop, met haar dochter, die tot een andere wijk behoorde, en met anderen die haar kenden.

Zuster Elliott woonde alleen in een kleine flat die onder meer gemeubileerd was met een kapotte fauteuil. Zij bracht veel van haar tijd in die stoel door – of in bed. Zelden verliet zij haar flat, want zij had geen interesses buitenshuis.

Zuster Elliott rookte en gebruikte veel medicijnen. Door de jaren heen hadden de dokters haar verschillende middelstjes voorgeschreven en zij bleef er veel van gebruiken. Haar uiterlijk en haar manier van doen en praten weerspiegelden een bittere houding ten aanzien van haar leven en omstandigheden. Zij koesterde diepe wrok jegens haar vader en anderen, en een ongelukkig incident met een lid van de kerk had haar diep gekwetst. Ik bad vurig om te weten hoe ik deze gekweldde vrouw het best van dienst kon zijn.

Kort nadat ik was geroepen als

haar huisonderwijzer kreeg ik die gelegenheid. De verhuurster wilde haar flat schilderen en zij had zuster Elliott gevraagd haar meubilair naar buiten te brengen voordat het werk kon beginnen. Onze groepsleider hogepriesters en ik brachten het meubilair naar buiten en toen de verf droog was weer naar binnen.

Op een keer, toen zuster Elliott buiten de stad was, besloten mijn vrouw, Virginia, en ik haar kapotte stoel opnieuw te bekleden. Virginia verrichtte uitstekend werk en de stoel stond weer netjes op zijn plaats voordat zuster Elliott thuiskwam.

Mijn collega en ik bezochten zuster Elliott regelmatig. Ook Virginia en ik gingen vaak langs om over het evangelie te praten en een gebed uit te spreken. Geleidelijk begon ze onze vriendschap te waarderen en te beantwoorden. Wij werden goede vrienden.

Toen zuster Elliott te horen kreeg dat ze een operatie moest ondergaan, bleven Virginia en ik vele uren bij haar. Wij hielden dagelijks contact, namen haar mee naar de kerk, reden haar naar de dokter en naar de winkel, en zij belde ons elke avond voordat ze naar bed ging even op. Zij was eenzaam en

had iemand nodig die naar haar luisterde.

Wij waren de stad uit toen zuster Elliott geopereerd werd, maar we belden haar op in het ziekenhuis en spraken haar moed in. Zij had een priesterschapszegen ontvangen en had het gevoel dat de Heer haar nabij was. Na de operatie nam ze zich voor met roken te stoppen. Toen haar kleinzoon op zending ging, had hij haar gevraagd die gewoonte op te geven – en ze slaagde daarin dankzij de hulp van de Heer en omdat zij haar kleinzoon niet wilde teleurstellen.

Naarmate de maanden verstrekten, kreeg zuster Elliott nieuwe vrienden en raakte zij betrokken bij bezigheden buitenshuis. Zij kwam vaker naar de kerk en ze begon tiende te betalen. Aanvankelijk wilde ze de tiendevereffening niet bijwonen, maar ik vroeg haar klaar te staan als ik haar kwam ophalen. Naderhand zag ze er zo blij uit. Voor de eerste keer in haar leven had zij een volledige tiende betaald.

Haar houding ten aanzien van het leven was langzamerhand drastisch veranderd. De verbittering was vervangen door een nederige en boetvaardige geest. Zij vergaf hen die haar beledigd hadden.

En naarmate zij toenam in liefde en verdraagzaamheid voor haar kinderen, veranderden zij hun houding en gedrag ten opzichte van haar.

Zuster Elliott verhuisde uiteindelijk naar een nieuwe flat, meubeleerde die smaakvol, en maakte nog meer vrienden. Een nieuwe dokter hielp haar van de medicijnen af. Zij leerde zich te verlaten op de Heer en op haar eigen kracht om problemen het hoofd te bieden.

De 'nieuwe' zuster Elliott zijn veel zegeningen ten deel gevallen, met inbegrip van een bezoek aan de tempel met haar familie en vrienden. Ik ben bijzonder dankbaar dat ik haar huisonderwijzer mocht zijn. Ik hield net zoveel van de 'oude' als van de 'nieuwe' zuster Elliott – maar nu hoef ik me niet verdrietig te voelen vanwege haar treurige leven. Tegenwoordig is haar leven gevarieerd en aangenaam, verrijkt door de zegeningen die voortvloeien uit de naleving van het evangelie. □

Jay R. Lyman, onderwijzer van beroep, is patriarch in de Ring Chico Californië.

FOTOGRAF: DON THORPE

HET LAND VAN JEZUS

DEEL II

In het vorige nummer van De Ster, september 1991, stonden foto's van plaatsen die in het leven van Jezus, van zijn geboorte tot de eerste tijd van zijn bediening in Galilea, een rol hebben gespeeld. In dit nummer laten we nog andere plaatsen zien die een belangrijke rol speelden in Jezus' leven – en bij zijn dood.

De weg naar de nieuwtestamentische stad Jericho, bijvoorbeeld (*links*), vormde de achtergrond voor Jezus' gelijkenis van de barmhartige Samaritaan.

Jezus kende die weg en die stad, want Lucas vertelt ons:

'En Hij kwam Jericho binnen en ging erdoor.

'En zie, er was een man, Zacheüs geheten, die opertollenaar was, en hij was rijk.

'En hij trachtte te zien, wie Jezus was, en slaagde er niet in vanwege de schare, want hij was klein van gestalte.

'En hij liep hard vooruit en klom in een wilde vijgboom om Hem te zien, want Hij zou daarlangs komen.

'En toen Jezus bij die plaats kwam, keek Hij naar boven en zeide tot hem: Zacheüs, kom vlug naar beneden, want heden moet Ik in uw huis vertoeven.

'En hij kwam vlug naar beneden en ontving Hem met blijdschap' (Lucas 19:1-6).

FOTOGRAF: DON THORPE

FOTOGRAF: WILLIAM A. SCHAEFERMEYER

FOTOGRAF: WILLIAM FLOYD HOLDMAN

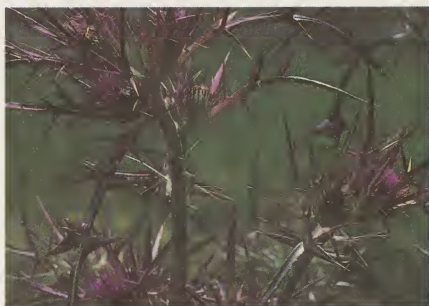

Vanaf de vlakte van Jizreël in het zuiden van Galilea, verheft zich de berg Tabor (*links*), waarop de verheerlijking van Christus plaats kan hebben gevonden. De berg voldoet in elk geval aan Matteüs' beschrijving van 'een [alleenstaande] hoge berg' (naar de King James-vertaling, Matteüs 17:1-2).

Nadat president Spencer W. Kimball de berg in 1979 bezocht had, zei hij: 'Ik heb het gevoel dat dit misschien de plek is waar Jezus zijn drie discipelen, Petrus, Jakobus en Johannes, mee naar toe nam en waar Hij ze bepaalde zegeningen gaf.'

Jezus spoorde zijn discipelen er vaak toe aan om het geloof en het vertrouwen van een klein kind te ontwikkelen (*boven*). Hij zei eens: 'Voorwaar, Ik zeg u, wanneer gij u niet bekeert en wordt als de kinderen, zult gij het Koninkrijk der hemelen voorzeker niet binnengaan' (Matteüs 18:3).

Al eeuwenlang is olijfolie gebruikt om te ordenen, te genezen, licht te geven, en als basis voor parfums. In de tijd van de Bijbel werd olie gewonnen uit olijven door ze onder een draaiende ronde steen te pletten, in een pers zoals deze in Kapernaüm (*onder*).

FOTOGRAFIE: WILLIAM FLOYD HOLDMAN

De doornen en distels (*boven*) die tegenwoordig voorkomen in het Heilige Land, waren ook bekend in de tijd van de Heiland. Hij noemde ze in zijn leringen (zie Matteüs 7:16; 13:7), en Hij zou ook de pijn en vernedering moeten verduren van een doornenkroon die op zijn hoofd gezet werd (zie Matteüs 27:29).

Voorafgaand aan het schijnproces tegen Hem, was Jezus naar de Olijfberg gegaan 'naar een plaats, genaamd Getsemane'. Daar 'knielde [Hij] neder en bad (. . .). En zijn zweet werd als bloeddruppels, die op de aarde vielen' (zie Matteüs 26:36; Lucas 22:41, 44). Waar de verzoening precies heeft plaatsgevonden, is niet bekend, maar volgens de overlevering is dat in een olijfgaarde geweest (*onder*), op ongeveer 230 meter van de oostelijke muur van Jeruzalem.

Nadat Hij berecht was, werd Jezus gebracht naar 'de plaats Golgota, hetgeen betekent Schedelplaats. (. . .) En zij kruisigden Hem' (zie Marcus 15:22, 25). Volgens de overlevering is deze rotsheuvel (*rechts*), ten noorden van de oude stad Jeruzalem, de plaats waar Jezus gekruisigd is.

FOTOGRAF: DON THORPE

‘En er was ter plaatse, waar Hij gekruisigd was, een hof en in die hof een nieuw graf, waarin nog nooit iemand was bijgezet; daar dan legden zij Jezus’ (zie Johannes 19:41-42).

Volgens de overlevering bevindt het graf in de tuin (*links*) zich ten westen van Golgota. Het graf, gehouwen uit de rots, bestaat uit twee kleine ruimten – een waarin de rouwende familieleden bijeen konden komen, en de andere waarin een ‘bed’ was gehouwen waarop het lichaam werd gelegd.

De ingang van dergelijke graven werd afgesloten met een grote ronde steen die op zijn plaats gerold werd in een groef die in de grond was uitgehouwen. Het was de steen voor het graf van Jezus die de overpriesters wilden laten verzegelen.

‘(. . .) de overpriesters en de Farizeeën kwamen gezamenlijk tot Pilatus, en zij zeiden: Heer, (. . .) Geef (. . .) bevel het graf te verzekeren tot de derde dag; anders konden zijn discipelen Hem komen stelen en tot het volk zeggen: Hij is opgewekt uit de doden. (. . .) Pilatus zeide tot hen: Hier hebt gij een wacht, gaat heen en verzekert het naar uw beste weten. Zij gingen

heen en verzekerden het graf met de wacht, na de steen verzegeld te hebben’ (Matteüs 27:62-66).

‘En toen de sabbat voorbij was, kochten Maria van Magdala en Maria, (de moeder) van Jakobus, en Salome specerijen om Hem te gaan zalven. (. . .) En zij zeiden tot elkander: Wie zal ons de steen afwentelen van de ingang van het graf? En toen zij opzagen, aanschouwden zij, dat de steen afgewenteld was; want hij was zeer groot’ (Marcus 16:1, 3-4).

‘(. . .) toen zij er ingegaan waren, vonden zij het lichaam van de Here Jezus niet. En het geschiedde, terwijl zij daarover in verlegenheid waren, dat, zie, twee mannen in een blinkend gewaad bij haar stonden. En toen zij zeer verschrikt werden en haar aangezicht ter aarde neigden, zeiden dezen tot haar: Wat zoekt gij de levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgewekt’ (Lucas 24:3-6).

De steen die Jezus’ sterfelijk lichaam in het graf moest verzegelen, was terzijde gerold en werd een onvergetelijk symbool van de opstanding van de Heiland. □

IEMAND OM TEGENOP TE KIJKEN

Janet Thomas

Om te beginnen is Shawn Bradley lang. Niet zomaar lang.

Shawn is letterlijk de langste persoon die de meeste mensen ooit zullen zien. Zijn lengte doet de mensen gewoon versteld staan.

Maar Shawn Bradley is meer dan een 2,26-meter-lange eerstejaars student en basketbalspeler. Zijn oprechte zorg om anderen en zijn geweldige levenshouding doen vermoeden dat zijn geestelijke diepgang overeenkomt met zijn verbazende lengte. Maar het eerste wat men ziet, nog voor men een inzicht kan krijgen in zijn innerlijk, is Shawns lengte.

'Ik intimideer de mensen,' zegt Shawn bijna verontschuldigend, 'en dat komt alleen maar doordat ik zo lang ben. Het is echt grappig te zien hoe sommige mensen reageren als ze me zien.'

'Ja,' zegt Justin, Shawns dertienjarige broer van 1,87 meter, 'wanneer we een jongen van twee meter zien, vinden we hem niet zo lang.'

Als Shawn lekker in een leunstoel zit in de woonkamer van zijn ouderlijk huis, lijkt hij niet uitzonderlijk

lang. Maar zodra hij opstaat, lijkt het normale, 2,43 meter hoge plafond van de kamer te zakken. Ik moet me bij bijna elke bukken in dit huis. Het is tien jaar geleden gebouwd, en mijn ouders hadden geen idee dat ik zo lang zou worden.'

Maar zo'n deur levert pas problemen op als Shawn vergeet te bukken. Justin en hij stoeien weleens met elkaar of zitten elkaar na door het huis. 'Als ik Justin nazit, vergeet ik weleens dat ik binnenshuis ben', zegt Shawn. 'En dan: Boem! Stoot ik mijn hoofd tegen de deurpost en lig ik languit op de grond. Ik stoot me weleens bijna bewusteloos.'

Shawns moeder, Theresa, noemt nog enkele andere aanpassingen die ze thuis hebben moeten aanbrengen. 'We moesten in de badkamer een hogere spiegel maken zodat Shawn er ook in kan kijken. En we hebben een 2,43 meter lang bed voor hem moeten bestellen. Als hij met het basketbalteam op stap is geweest en in hotelbedden heeft geslapen, komt hij graag thuis.'

'Als ik op reis ben, moet ik op de grond slapen', zegt Shawn.

Zijn vrienden en familieleden zijn gewend aan Shawn's lengte, maar ze vinden het amusant om ergens met hem heen te gaan en te zien hoe andere mensen reageren.

'Mijn familieleden behandelen me verschrikkelijk wanneer we gaan winkelen', zegt Shawn, quasi klagen. Justin en Shawn's zusjes, Tasha (15), en Adriane (9), glimlachen omdat ze weten wat hij nu gaat vertellen. 'We lopen bijvoorbeeld gezellig bij elkaar - mijn familie en mijn vrienden, maar ineens merk ik dat ze verdwenen zijn. Als ik me vervolgens omdraai, lopen ze zes tot acht meter achter me om te kijken hoe iedereen op me reageert. Ik zeg dan: "Bedankt, hoor!"'

Zijn zusje, Tasha, voegt eraan toe: 'Het is niet

FOTOGRAFIE: PEGGY FELLINGHOUSEN

te geloven zo raar als de mensen naar hem kijken.' Wordt hij het niet beu dat hij nooit ergens naar toe kan gaan zonder sensatie te verwekken?

'Soms heeft hij er genoeg van, maar meestal vindt hij het leuk', zegt Corinne Pugmire, een goede vriendin van Shawn. 'Hij zou wat dat betreft met niemand willen ruilen, en dat geeft hij graag toe.'

'Ik vind het heerlijk om lang te zijn,' zegt Shawn. 'Ik ben het inderdaad weleens beu dat de mensen altijd naar me kijken en opmerkingen maken, maar ik probeer mijn geloof en mijn familie zo goed mogelijk te vertegenwoordigen. Ik ben wie ik ben. Ik ben 2,26 meter, en daar verandert niemand wat aan. Ik moet ermee leven. Mijn familie en mijn trainer hebben me geleerd om een positieve houding tegenover alles aan te nemen. Maak overal het beste van, is mijn motto. Probeer overal het goede in te zien. Dat heb ik tot nu toe geprobeerd te doen in mijn leven, en dat wil ik de rest van mijn leven blijven doen.'

En dat is een houding waarmee iemand beslist opvalt. Shawn schrijft die positieve kijk voornamelijk toe aan zijn ouders.

Theresa en Reiner Bradley maakten kennis in een ziekenhuis. Zij bezocht een vriendin, en hij werkte als brancardier om zijn studie te betalen. Toen hij de kamer inliep waar haar vriendin lag, dacht Theresa: 'Tjonge, wat is die jongen lang!' Zelf is ze 1,82 meter, dus ze is zich bewust van lichaamslengte. Reiner is twee meter lang. 'Hij hoorde mij mijn telefoonnummer aan mijn vriendin geven, onthield het, en belde me op', vertelt Theresa. Een jaar later trouwden ze. In de periode dat Reiner als militair in Duitsland gestationeerd was, werd Shawn geboren. Toen Reiner zijn studie als medisch technolog had afgemaakt, verhuisde hij met zijn jonge gezin terug naar Theresa's oorspronkelijke woonplaats Castle Dale (Utah). Ze wilde dat hun kinderen in een kleine plaats zouden opgroeien.

'Ik wilde dat mijn kinderen zich op veel verschillende terreinen zouden ontwikkelen', zegt Theresa. 'Ik vond het belangrijk dat ze aan veel verschillende activiteiten zouden deelnemen, zodat wanneer de tijd zou komen om te kiezen wat ze wilden worden, ze een goede achtergrond zouden hebben. En dat gebeurt ook. Mijn kinderen doen zelfs bijna teveel. We houden dieren, en de kinderen kunnen door het doen van karweitjes een beetje leren werken.'

'Helemaal niet "een beetje"', onderbreekt Shawn. 'We werken hard aan die karweitjes. De meeste vind

ik wel leuk, maar ik vind het wel erg als we ze moeten doen wanneer het sneeuwt midden in de winter en het buiten een grote troep is. De melkkoe is dan nat en vies, en je moet om zes uur 's morgens in de vrieskou naar buiten om haar te melken. Dat is beslist het ergste karweitje ter wereld.'

Shawn mag dan weleens alleen naar de koe in de koude schuur moeten 's morgens, maar op alle andere punten krijgt hij aanmoediging en liefde van zijn familie. 'We hebben hem altijd gesteund', zegt Reiner. 'We hebben nooit druk op hem uitgeoefend. Ik geloof ook niet dat hij ooit gevonden heeft dat hij onder druk werd gezet om een sport te beoefenen.'

Shawn speelt graag honkbal en speelde tijdens de eerste jaren in het voortgezet onderwijs bovendien Amerikaans football, totdat hij vond dat hij maar geen

blessures meer moest riskeren. Hij was ook lid van het golfteam van de school, hoewel hij daar snel aan toevoegde dat er slechts zeven kandidaten waren voor een team van acht man. 'Ze moesten me wel nemen.' Hij gaat graag paardrijden, klimmen en waterskiën met zijn vrienden.

'Reiner is erg sportief,' zegt Theresa, 'en ik ook. Toen Shawn na zijn geboorte uit het ziekenhuis kwam, legde mijn man een basketbal in zijn wieg. Dat was het eerste dat Shawn zag.'

Shawn lacht en haalt zijn schouders op. 'Ik had geen kans.'

'We wisten al snel dat Shawn goed zou worden in basketbal', zegt Reiner. 'Ik basketbalde 's morgens vroeg in het ringcentrum met andere mannen uit de wijk. Ik vroeg Shawn of hij ook zin had. Hij ging vaak 's morgens met me naar het ringcentrum en speelde daar al met de volwassenen mee toen hij nog maar elf of twaalf was.'

In zijn vroege tienerjaren versloeg Shawn zijn vader voor het eerst in een één-tegen-één-wedstrijdje. 'Ik kan me niet herinneren wanneer dat was. Ik vond het nooit leuk als papa won, dus dan liet hij mij het volgende spelletje winnen. Ik wist nooit precies wanneer ik hem *echt* kon verslaan.'

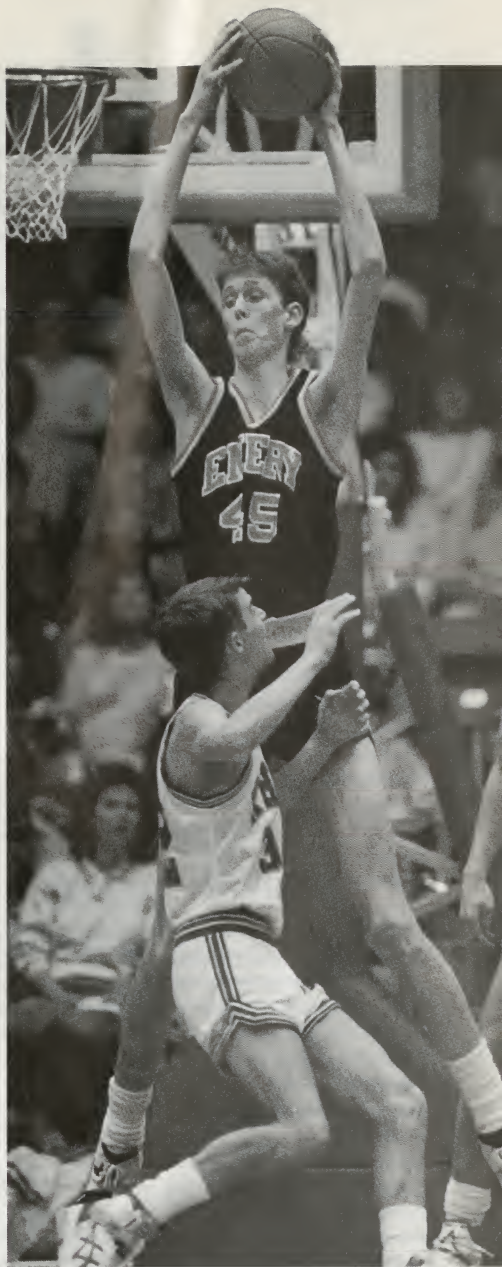
Maar Shawn is niet zo aardig voor zijn jongere broer, Justin. Zou hij zijn oudere broer weleens willen verslaan? Justin antwoordt meteen: 'Ja, graag!'

Theresa zegt: 'Dat is Justins grote doel.'

Shawn mompelt: 'Dat zal nooit gebeuren. Ik laat hem niet winnen. Hij merkt het wel wanneer hij me verslaat.'

Natuurlijk is Shawns basketbaltalent niet onopgemerkt gebleven. Hij heeft al vanaf zijn vijftiende landelijke belangstelling genoten. Dat zijn familie altijd naar het goede in iets kijkt, heeft enorm geholpen in de periode dat wervingsvertegenwoordigers van de diverse universiteiten om Castle Dale heenzwerven om te proberen Shawn over te halen naar hun universiteit te gaan. Shawns vader zegt daarover: 'Er was ons verteld dat dit wervingsproces heel vervelend kon zijn. Wij hebben er als gezin over gepraat en besloten: we laten het niet zover komen: Laten we het positief benaderen. Laten we ervan genieten. Het was een bijzondere ervaring, en het hele gezin heeft er van genoten.'

Al vanaf het begin van het wervingsproces maakte Shawn een van zijn eisen duidelijk, en als een universiteit het er niet mee eens was, betekende dat het einde

FOTOGRAFIE: MET TOESTEMMING VAN DESERET NEWS

FOTOGRAFIE: JANET THOMAS

van de discussie. Shawn zei dat hij er twee jaar tussen-uit zou gaan voor een zending zodra hij negentien werd. Dat was een eis waar verder niet over te praten viel. Alle universiteiten die met Shawn spraken, aanvaardden die eis. En Shawns familie steunde Shawn bij het overwegen van de keuzen. Theresa geeft toe dat ze erg blij was toen haar zoon besloot naar de Brigham Young University in Provo (Utah) te gaan – een universiteit die op slechts twee uur rijden van hun huis ligt.

Net als zoveel andere toekomstige zendingelingen, heeft Shawn erover nagedacht waar hij zoal een zending zou kunnen vervullen. 'Ik ga overal heen', zegt Shawn. Zijn moeder voegt daaraan toe: 'We hopen wel dat hij naar een land zal gaan waar de zendingen goed te eten krijgen, zodat hij wat kan aankomen.'

En daarmee zijn we bij het onderwerp eten aangeland. Shawn is te mager voor zijn lengte. Hij weegt 95 kilo en probeert bewust wat aan te komen. 'Ik eet alles wat ik te pakken kan krijgen', legt Shawn uit. 'Het is net of je voortdurend honger hebt. Ik kan wel blijven eten. Het is heel moeilijk voor me om aan te komen.'

Maar een zending vervullen is meer dan ergens anders wonen en eten. Het houdt ook in anderen je diepste overtuigingen te leren. Shawn heeft daarmee al enkele ervaringen gehad die hem hebben voorbereid op het vertellen over het evangelie.

Toen Shawn vijftien was, ging hij met een vriend naar een landelijk basketbaltrainingskamp voor de 120 beste tienerspelers uit de Verenigde Staten. Toen de twee spelers uit Utah met een nieuwe vriend zaten te

praten, bleek dat hij enkele extreme, verkeerde ideeën had over mormonen.

'Hij vroeg aan mij: "Er zijn toch mormonen waar jullie vandaan komen? Zie je ze weleens? Woon je er dichtbij?"'

Shawn zegt: 'Ik antwoordde: "Ja, we gaan met ze naar school. We zien ze veel. Mormonen zijn net als jij en ik. Het zijn gewone mensen. Ze zien er net zo uit als wij. Ze kleden zich net als wij. Ze gedragen zich net als wij. Ze praten net als wij."'

'Hij geloofde me niet, totdat ik zei: "Ik kan bewijzen dat mormonen heel gewone mensen zijn." Hij zei: "Hoe kun je dat bewijzen?" Ik zei: "Wij zijn allebei mormoon." Daar schrok hij behoorlijk van. Enkele dagen later begon hij ons uit te vragen over de kerk en onze idealen. Hij kon nauwelijks geloven dat we ons aan kuisheidsregels hielden, en dat we geen alcohol gebruikten en niet rookten. Voor vijftienjarige jongens hadden we bijzonder serieuze gesprekken.

'En bij die gelegenheid had ik ook voor het eerst de kans om het verhaal van Joseph Smith te vertellen. Ik vroeg me af hoeveel ik er eigenlijk vanaf wist. Ik was niet tevreden met uitsluitend uitleggen wat ik geloofde. Uiteindelijk gaf ik hem gewoon mijn getuigenis. Dat is het beste zendingsmiddel dat er bestaat. Ik kon gewoon geen manieren bedenken om alles uit te leggen wat ik wist. Maar ik wist dat het waar was. Het was een geweldig gevoel te weten dat iets echt waar is.'

Shawn is tot de ontdekking gekomen dat hij steeds vaker over de kerk praat. Buiten zijn interviews met de landelijke TV-stations, spreekt hij ook vaak op haardvuurvonden. Een vriendin, Corinne Pugmire, zegt dat de mensen merken dat hij een getuigenis heeft. 'Wanneer hij spreekt, hoeft hij nooit iets terug te nemen van wat hij heeft gezegd over de kerk. Je kunt merken dat hij het niet verzint om indruk te maken op de mensen. Hij heeft beslist een sterk getuigenis. Hij is vastbesloten om zijn geloof te verdedigen en geen centimeter toe te geven.'

Vrienden zijn heel belangrijk voor Shawn. Hij wil iedereen kunnen vertrouwen, maar heeft ook al kennis gemaakt met mensen die alleen maar misbruik van hem

wilden maken. 'Op de een of andere manier voel ik hun motieven aan. Ik merk het wanneer mensen me willen leren kennen om wat ik ben in plaats van wie ik ben. Ik denk dat het de Heilige Geest is die zegt: "Pas op!"'

'Er zijn weleens mensen die vragen of hij verwaand is', zegt Corinne. 'Nou, dat is hij helemaal niet. Hij is juist heel gewoon. Hij geeft je nooit het gevoel dat hij beter denkt te zijn dan iemand anders. Hij zegt ook makkelijk dat het hem spijt als hij iets verkeerd doet.'

Shawns bisschop, Scott Johansen, zegt: 'Hij is rustig, vriendelijk, en bijzonder attent. Hij doet veel moeite om anderen op te vrolijken. Zelfs als hij niet zo lang was, zou hij toch positief opvallen onder de jongemannen.'

Wanneer zijn vriend Bill Wright gevraagd wordt of hij iemand kent die door Shawn geholpen is, denkt hij een fractie van een seconde na voor hij antwoordt: 'Hij heeft mij geholpen. Hij is bijzonder zorgzaam. Hij doet liever iets voor een ander dan voor zichzelf. Twee jaar geleden overleed mijn moeder, en hij was de enige van mijn vrienden die naar de begrafenis kwam. Dat is me bijgebleven. Hij was zo zorgzaam en attent. Hij staat altijd voor me klaar wanneer ik me ellendig voel.'

Wanneer men hem vraagt welk advies hij aan andere jonge mensen zou willen geven, zegt Shawn: 'Ik vind het naar als andere mensen geen zelfwaardering hebben. Ze moeten positief over zichzelf denken. Als ik iemand, wie dan ook, een raad zou willen geven, zou het zijn dat je jezelf moet zien zoals de Heer je ziet – als een van zijn kinderen.' Misschien is dat Shawn's geheim, waarom hij andere mensen met zoveel vriendelijkheid en hoffelijkheid behandelt.

En zijn talent om de goede kant van alles te zien, heeft iets te maken met zijn lievelingstekst, 2 Nephi 2:11. 'Dat is de tekst waarin staat dat er een tegenstelling is in alle dingen', zegt Shawn. 'Als er iets misgaat, zeg ik: "Nou ja, er is een tegenstelling in alle dingen. Dit is de tegenstelling. Je moet het van je af zetten en doorgaan."' "

Shawn heeft geleerd om evangeliwaarheden in zijn leven toe te passen en die zijn gedrag en beslissingen te laten bepalen. En op die manier blijft hij vooruitgang maken.

Inderdaad, Shawn Bradley is lang, en hij is beslist iemand om tegenop te kijken. □

Shawn heeft inmiddels zijn zendingsoproep ontvangen en is nu werkzaam in het Zendingsgebied Sydney Australië.

YUKIO EN JUNKO FUJITAKE

Jim Matsumori

Een unieke benadering aan de deur

Bij zendingshulpmiddelen denken we wellicht niet meteen aan breinaalden, slijpstenen of diepgaande kennis van het boeddhisme. Maar voor Yukio en Junko Fujitake zijn dat nou juist de hulpmiddelen die zij gebruiken om mensen in hun hart te raken, en zielen tot Christus te brengen.

Yukio Fujitake en zijn vrouw Junko uit Ube (Yamaguchi) in Japan, waren aanhangers van het boeddhisme voordat zij in 1973 lid van de kerk werden. Sindsdien zijn zij werkzaam geweest in de Gemeente Ube en hebben hun aandeel geleverd aan de groei daarvan. Broeder Fujitake is gemeentepresident geweest, hogeraadslid en raadgever in het presidium van de ringzending. Zuster Fujitake is werkzaam geweest als ZHV-presidente, jeugdwerkpresidente en voorzitter van het jonge-alleenstaandenprogramma.

In juli 1987 sloot broeder Fujitake zijn zaak, waarna hij en Junko, als enig Japans echtpaar in heel Japan, in het Zendingsgebied Tokyo-Zuid gingen werken.

Dankzij een tamelijk ongebruikelijke benadering hadden de Fujitake's de hand in 20 dopen en de heractivering van 20 minder-actieve leden. Zij slaagden erin bij de mensen binnen te komen door het aanbod gratis hun keukenmessen te slijpen. Als de messen eenmaal geslepen waren en er een vriendschappelijk contact was gelegd, keerde broeder Fujitake terug om de messen opnieuw te slijpen of om speelgoed te maken voor de kinderen. Tegelijkertijd breide zuster

Fujitake truien voor de verschillende gezinsleden. En onder het werken maakten ze de gezinnen bekend met het evangelie.

Dankzij deze combinatie van vriendschap en dienstbetoon hebben velen de Geest gevoeld en kennis gekregen van de kerk. Iedere keer dat ze werden overgeplaatst, knapte broeder Fujitake hun woning op door deuren of ramen in orde te brengen of planken, aan-

rechten of een garderobe aan te brengen. Tegelijkertijd maakte ook zuster Fujitake zich op de een of andere manier nuttig door, bijvoorbeeld, karamels te maken en die op een originele manier in te pakken.

Omdat Yukio en Junko het boeddhisme, de voornaamste godsdienst in Japan, zo goed kenden, waren zij in staat de mensen die zij onderwezen te begrijpen. De Fujitake's hebben hun kennis en hun vaardigheden op onderwijsgebied overgebracht op hun collegazendingelingen. Ze hadden zo'n succes dat de leiders van alle ringen in het zendingsgebied dolgraag wilden dat zij bij hen in de ring kwamen werken.

Nu ze weer thuis zijn van hun voltijdzending fungeert broeder Fujitake als president van de districts-zending van het District Okayama Yamaguchi en zuster Fujitake als ZHV-presidente van het district. □

Jim Matsumori is oud-president van het Zendingsgebied Tokyo-Zuid Japan.

De Gouden Poort, Jeruzalem.

In de zevente eeuw gebouwd op de plaats waar volgens de overlevering Jezus' zegelvierende innochi in Jeruzalem plaatsvond [zie Matteüs 21:8-11]. De Gouden of Oostpoort is sinds 1530 dichtgemaakt. Velen geloven dat hij weer open zal zijn wanneer Jezus bij zijn wederkomst de stad binnenkomt [zie Ezechiël 44:1-3].

Zoals in de Sovjetunie de kathedralen en kerken gerenoveerd en vernieuwd worden, renoveert en vernieuwt het herstelde evangelie het leven van de mensen daar. Zie 'Het evangelie in de Sovjetunie', blz. 10.

PBMA9110DU

91990 120
DUTCH